

Ett bättre Tyresö – För alla

Socialdemokraternas budgetalternativ 2015-2018

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I TYRESÖ

Innehåll

Kommunfullmäktiges beslut	1
Ett bättre Tyresö, för alla.....	2
Ett ekonomiskt ansvarstagande	3
Vår vision för Tyresö 2030	4
Strategiska mål	4
Långsiktig hållbarhet.....	4
Medborgarnas väl	5
Arbete & näringsliv	6
Bra arbetsgivare.....	6
Politiken ska ta ett större ansvar & lyssna.....	7
Mindre klasser och mer kunskap.....	8
En skola och förskola i Sverigetopp	8
Ökad lärartäthet – mindre barngrupper.....	12
Kompensatoriska åtgärder ger likvärdig utbildning.....	13
Sveriges bästa pedagoger	15
En skola fri från mobbning och diskriminering.....	15
Ett program för ökad uppföljning och utvärdering.....	16
Tid och förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap.....	17
Fritidshemmen tydliggörs och stärks	18
Stabilare resursfördelning	18
Profilklasser – en tillgång för Tyresö	20
Rörelse i skolan – en del av insatserna för ökade resultat.....	20
En inkluderande skola – en skola efter individens behov.....	20
Framtidens gymnasium – Campus Tyresö	21
Sommargymnasium	23
Jobb & självförsörjande.....	24
Ingen som kan jobba ska gå på socialbidrag.....	25
Sommarjobb åt alla ungdomar	26
Utbildning och jobb till unga arbetslösa.....	27

Minska barnfattigdomen.....	28
Sänkta avgifter för barn och ungdomar	28
Stoppa utförsäkringarna.....	29
Ingen ska behöva fara illa.....	30
Hur man sparar genom att låta verksamhet vara kvar.....	31
Ordning och reda i äldreomsorgen.....	33
Vi stoppar avgiftschocken	34
Kvalitetsförstärkning i äldreomsorgen.....	34
Bygg bort bostadsbristen.....	36
Kultur och fritid för alla	37
Övriga beslut.....	38
Social investeringsfond	38
Ekonomisk redovisning	40
Besparingar.....	40
Sammanställning.....	43
Reformer	43
Finansiering.....	44
Social investeringsfond	44
Verksamhetsområden.....	45

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

1. fastställa utdebiteringen för 2015 till 19.63 kronor per skattekrona,
2. fastställa socialdemokraternas vision och strategiska målområden för mandatperioden 2015-2018
3. fastställa socialdemokraternas inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
4. de mål som fastställts i alliansens tidigare kommunplaner upphör att gälla,
5. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2015 enligt alliansens kommunplan, med justering av de ändringarna i socialdemokraternas förslag till kommunplan,
6. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
7. **socialdemokraterna deltar inte** i beslutet om att fastställa alliansens förslag om budgeterade resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2014-2016 enligt bilaga 1 till alliansens kommunplan,
8. **socialdemokraterna deltar inte** i beslutet om att fastställa det budgeterade investeringsprogram som redovisas i bilaga 2 till kommunplanen,
9. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om smärre omfördelningar mellan verksamhetsområden om det behövs för att uppnå en bättre samlad måloppfyllelse,
10. **socialdemokraterna deltar inte** i beslutet att lån får tas upp inom en ram på 920 miljoner kronor,
11. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
12. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 690 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
13. fastställa revisorernas budget för 2015 enligt belopp som fullmäktiges presidium föreslår,
14. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, samt att
15. initiera en utredning med syfte att möjliggöra för Tyresö Bostäder att välja det sätt att uppta lån/borgensåtagande som är bäst för bolagets långsiktiga utveckling.
16. I övrigt godkänna socialdemokraternas förslag till Kommunplan för 2015-2018.

Ett bättre Tyresö, för alla

Vi Socialdemokrater vill ha ett samhälle som ger välfärd och möjligheter åt alla. Ett samhälle som undanröjer hinder för människors utveckling och ger alla oavsett uppväxtmiljö möjligheter att nå sin fulla potential. Som bygger på solidaritet, tillit och samarbete. Där vi får en ekonomisk utveckling samtidigt som vi fördelar resurserna så att de kommer alla till del.

Vi tror på politikens möjligheter att förändra och förbättra samhället. Vi vill bygga ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle där människors livskvalitet ökar utan att det skadar vår gemensamma miljö.

Vi Socialdemokrater har högre ambitioner för Tyresö. Vi vill ge Tyresö bättre möjligheter att vara den kommun där var och en kan nå sin fulla potential. Då måste vi bryta utvecklingen vi sett de senaste åren med större barngrupper i förskolan, sjunkande skolresultat och kvalitetsbrister i äldreomsorgen. Nu krävs en framtidsinriktad politik som gör Tyresö till en ännu bättre kommun att leva i.

Det kräver investeringar i skola och utbildning. Vi vill vända utvecklingen, och vårt mål är att alla elever ska nå kunskapsmålen i grundskolan. I det Socialdemokratiska budgetalternativet föreslår vi därför kraftiga satsningar på skolan och förskolan. Här finns satsningar för fler pedagoger och mindre barngrupper. Vi föreslår också kompensatoriska insatser för att alla barn ska kunna nå sina mål, oavsett bakgrund.

Tyresö behöver en politik för att skapa fler jobb. Vi ska knäcka arbetslösheten. Ingen som kan arbeta ska gå på socialbidrag. I vårt budgetalternativ föreslår vi därför satsningar på resursjobb, ett framgångsrikt koncept för att få människor i egen försörjning och minska barnfattigdomen. Vårt förslag innehåller också en satsning på sommarjobb och utbildningskontrakt. Vi vill att alla ungdomar som vill ska få jobba.

Ökad jämlikhet ger fler jobb och bättre ekonomisk utveckling. Det ska alltid krävas av den enskilde att man gör rätt för sig efter bästa förmåga. Men var och en ska också veta att samhället fungerar och i vårt budgetalternativ visar vi på vikten av att förstärka förebyggande insatser. I många fall ser vi också att förebyggande insatser innebär en ren besparing, både när det gäller det mänskliga värdet och ekonomin. Det är en etablerad uppfattning att förebyggande insatser har långsiktigt positiva ekonomiska effekter, men vi ser också att det finns möjlighet till direkta ekonomiska besparingar.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska höjas samtidigt som vi möter ökade behov av vård, omsorg och personal. Den grundläggande kvaliteten ska vara så hög att de äldre

inte blir beroende av att köpa tilläggstjänster eller av att deras anhöriga måste gå ner i arbetstid för att hjälpa sina föräldrar.

En av framtidens största utmaningar är bostadsfrågan. I Tyresö måste vi planera de områden som byggs och förtätas på ett mer yteffektivt sätt. De politiska direktiven ska vara blandade upplåtelseformer. Bostadsrätter behövs, men det är nästan uteslutande det som byggs. En betydande del hyresrätter har ombildats. Vi ser därför ett stort behov av nya hyresrätter, gärna också kollektivhus och kooperativa hyresrätter. Moderna bostäder med högt ställda energikrav. För att kunna förnya delar och underlätta stadsplaneringen i kommunen föreslår vi att en plan för strategiska markförvärv utarbetas.

Tyresö kommun ska vara en attraktiv och utvecklande arbetsgivare som erbjuder bra lönelägen och goda möjligheter till karriär- och kompetensutveckling till sina anställda. Vi ska aktivt arbeta för mer jämställda arbetsplatser och att minska sjukfrånvaron som i högre utsträckning drabbar kvinnor. Ofrivilliga deltidsanställningar leder ofta till stress och ökad sjukdom, alltså är det angeläget att heltid blir norm. Vi måste gemensamt arbeta för en öppenhetsskultur i kommunen, där anställda vågar och kan påtala brister och genom att tänka nytt bidrar till utveckling av verksamheten.

Ett ekonomiskt ansvarstagande

Socialdemokraterna presenterar här ett budgetförslag som speglar den vision av Tyresö som vi har lagt. Vi behöver göra kraftfulla investeringar i förskolan och skolan. Kommunen ska bidra till att skapa fler jobb. Tyresö behöver också förstärka arbetet för att minska de allt större klyftorna, särskilt tydligt är behovet av förebyggande arbete på socialförvaltningen.

Särskilt skolan har under många år varit underfinansierad, lärartätheten är för låg, klasserna för stora och allt färre lämnar grundskolan med behörighet till gymnasiet. Elevpengen skulle behöva höjas, inte frysas som majoriteten valt att göra 2014. Samtidigt har stora och kostsamma investeringar gjorts, vilket gör att en stor del av skattekrona måste användas till räntekostnader. Vi föreslår ett antal besparingar, främst på central förvaltning, men detta täcker bara en del av de reella satsningar som krävs. Vi ser ett behov av att återta den skattesänkning på som alliansen tidigare drivit igenom, och föreslår därför en skattehöjning på 15 öre. Det kommer att ge kommunen drygt 15 miljoner kronor som ska öronmärkas till förskolan och skolan. Vi ser idag inga andra alternativ för att kunna bryta den negativa utvecklingen som skett till följd av den underinvestering som pågått under flera år inom Tyresös skolor. Vi Socialdemokrater vågar se problemen som finns idag och vi

vågar prioritera. Det duger inte att stoppa huvudet i sanden om man ska styra en kommun som Tyresö.

Vår vision för Tyresö 2030

Tyresö är en kommun där man vill bo och leva i. Närhet till storstad, natur och arbetsmarknad lockar. Mer än annat är Tyresö en kommun för barn och ungdomar. Kunskapsambitionerna präglar arbetet från förskola till högre utbildning. Genom ett individualiserat stöd klarar alla elever grundskolans kunskapsmål och mer därtill. Bildning är vägen till framgång och flertalet ungdomar väljer att studera vidare till högskola och universitet. Inget barn växer upp i fattigdom eller far illa. Genom fler i arbete, ett livslångt lärande och en politik för mindre klyftor håller Tyresö ihop.

De som vill bo i Tyresö har möjlighet till det genom en mångfald av boendeformer. Bostadsbyggandet tar sin utgångspunkt i höga miljökrav, där närheten till naturen och friskt vatten värnas. Att resa kollektivt är enkelt. Tvärförbindelser gör pendling på Södertörn enkelt och in till stan tar det max 30 minuter. Vi är en klimatneutral och en Fairtrade kommun.

Tyresö är en attraktiv plats att leva i. Här möts människor i kultur, föreningar, entreprenörskap och stadsmiljö. Centrum är fritt från bilar men fullt av liv.

Kvaliteten i välfärden är hög. Tillgång till utbildning och omsorg begränsas inte av ekonomiska förutsättningar eller var man bor. Tyresö har Sveriges bästa äldreomsorg. Sjukvården är mitt i byn – ett exempel är närakuten. Människor i samverkan och social ekonomi, snarare än kortsiktiga ekonomiska vinstintressen, är en betydande del av välfärden.

Genom ett brett utbud av kommersiell och offentlig service samt föreningsliv är Tyresö den lilla staden med den stora medborgarandan.

Strategiska mål

Långsiktig hållbarhet

Tyresö kommun ska vara en långsiktigt hållbar kommun, såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt. Fokus ska vara på kommande generationer. Ekonomisk hållbarhet innebär att kommunens tillgångar använts på ett sunt och effektivt sätt och att vi inte förbrukar mer än vi har råd med, med tanke på framtida åtaganden. Social hållbarhet handlar om tillgången till en fungerande och rättvist fördelad välfärd samt att kommunen och invånarna har möjlighet att lösa problem som

människor hamnar i. Alla människor ska ges en reell möjlighet att forma sina egna liv. Ekologisk hållbarhet innebär att vi som samhälle ska leva i samklang med miljön. Biologisk mångfald och minskat bidrag till den globala uppvärmningen är nyckelperspektiv.

En långsiktigt stabil ekonomi betyder att det är nödvändigt att ha överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden. Kommunens arbete ska präglas av kvalitet, effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. Kommunen ska ta ansvar för ekonomin och visa hänsyn för människor, miljö och kommande generationer när beslut fattas. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att kunna tillgodose hög kvalitet i tjänsterna, samt god och långsiktig hushållning.

- *Kommunen ska arbeta för ett ekonomiskt-, socialt- och ekologiskt hållbart samhälle.*
- *Årets resultat, i den reguljära verksamheten, ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag.*
- *Investeringar i den skattefinansierade verksamheten ska finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.*

Medborgarnas väl

Tyresö ska vara en attraktiv och utvecklande kommun där all verksamhet och alla politiska beslut fattas utifrån ett barnperspektiv. Genom en barnombudsman ska barnperspektivet lyftas och barns rätt bättre tas tillvara. Vi ska vara en kommun som investerar i våra unga och i kunskap. Alla som lämnar Tyresös grundskolor ska ha behörighet till gymnasiet och alla ska kunna genomföra en gymnasieutbildning med goda resultat. Förskola och fritids ska erbjuda meningsfull och pedagogiskt riktig verksamhet. Genom ett ökat bostadsbyggande, fler hyresrätter och pressade byggkostnader ska vi se till att de som vill kan flytta hemifrån. Vi ska också se till att det finns gott om anpassade boenden för våra äldre. Satsningar på kvalitet och trygghet måste gå före nya privatiseringar i äldreomsorgen. Kommunen ska kunna lämna anbud om egen regi vid upphandlingar. Ett omfattande kvalitetsarbete ska genomföras inom äldreomsorgen och äldre ska ha råd att använda sig av den omsorg de har rätt till.

- *Samtliga beslut som fattas i Tyresö kommun ska genomsyras av ett barnperspektiv*
- *Tyresö ska bidra till att alla som vill ha ett eget boende i kommunen kan få det*

- *Tyresö ska vara en av Sveriges bästa skolkommuner*
- *Alla unga i Tyresö ska kunna genomföra en gymnasieutbildning*

Arbete & näringsliv

Ingen ung ska vara utan jobb. I aktiv samverkan mellan näringsliv, utbildningsinstitutioner och statliga myndigheter ska kommunen bidra till att alla ungdomar snabbt kommer ut i jobb. Alla unga som vill ska erbjudas sommarjobb. Genom bland annat resursjobb vill vi lyfta människor ur bidragsberoende till egen försörjning. Kommunen ska bidra och utveckla servicen i dialog med företagarna och genom en företagshub ska företagare och verksamheter mötas, växa och utvecklas.

- *Samverkan mellan kommun, skolor, arbetsförmedling och företag ska öka*
- *Tyresö ska ha lägre arbetslöshet och ungdomsarbetslöshet än jämförbara kommuner, och sysselsättningsgraden är hög*
- *Ingen som kan arbeta ska gå på socialbidrag*

Bra arbetsgivare

Människors vilja att arbeta garanterar vår gemensamma välfärd, och personalen är kommunens viktigaste tillgång när det gäller att erbjuda bra verksamhet. Därför måste vi säkerställa att det är attraktivt att jobba här. I detta ligger jämställda arbetsvillkor, möjligheter till kompetensutveckling och trygga arbetsformer. Kommunen bör tillämpa ett lönesystem som underlättar framtida rekryteringsbehov samt säkrar rättvisa löner och motverkar diskriminering och godtycklighet.

Kommunen ska ha en låg sjukfrånvaro och inkluderande personalpolitik. Vi ska välkomna ett mer öppet arbetssätt för att tydliggöra utvecklingsområden. Samtidigt ska kommunen ha en tydlig gemensam vision att arbeta för. Tyresö kommun tjänar på att ha nöjda medarbetare som rekommenderar kommunen som arbetsgivare.

- *Alla som vill arbeta heltid ges möjlighet till detta och fasta anställningar är norm*
- *Tyresö kommun ska präglas av en öppenhetsskulturer där utveckling och nytänkande uppmuntras*
- *Tyresö kommun ska vara en arbetsgivare fri från diskriminering och kränkande behandling*

Politiken ska ta ett större ansvar & lyssna

I Tyresö ska avståndet mellan medborgare och politiker vara kort. Det ska vara lätt att få tag på ansvarig politiker. Därför ska vi införa en lyssnargaranti, som innebär att när någon önskar en politisk medverkan på samrådsmöten, föräldramöten eller opinionsmöten ska vi komma. Vi ska vara lyhörda och finnas tillgängliga på medborgarnas villkor.

Vi menar att politikerna måste ta ett större ansvar för styrning och uppföljning av kommunens verksamheter än vad som görs idag. Ytterst är detta en fråga om demokrati och medbestämmande för medborgarna.

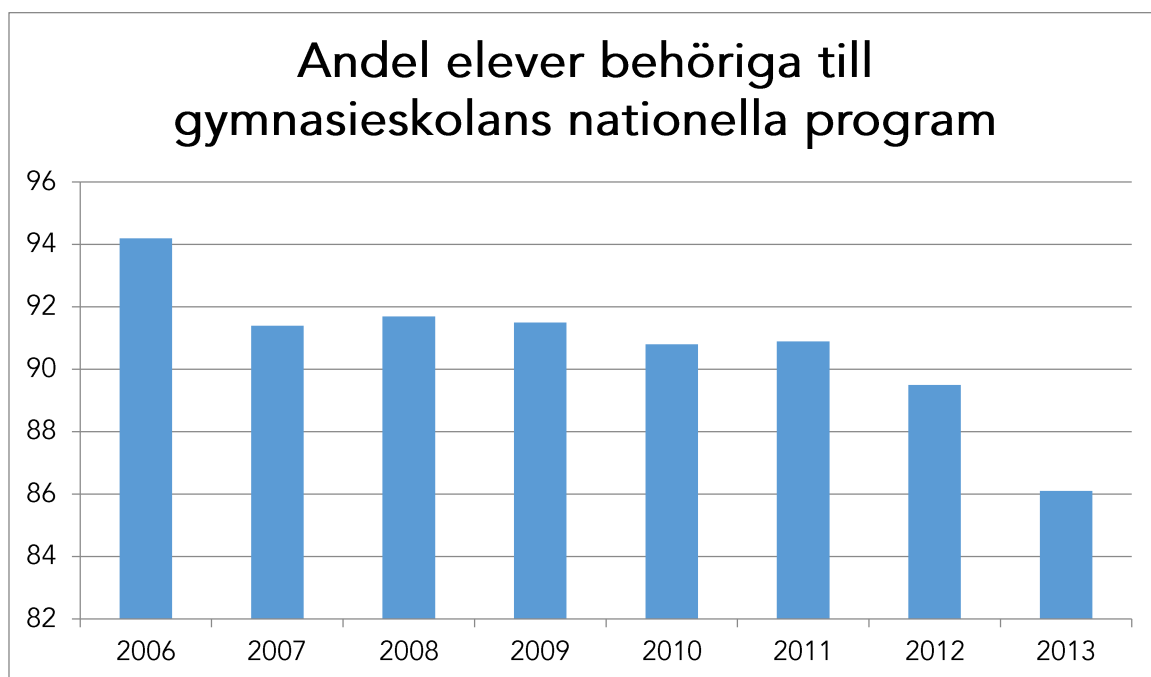
Under alltför lång tid har politiken i Tyresö präglats av en avgrundsdeep uppdelning mellan blocken. Vi Socialdemokrater tror att Tyresöborna tjänar på att politiken samverkar kring viktiga framtidsfrågor. Vi kommer därför att sträva efter breda överenskommelser för beslut som under lång tid kommer påverka medborgarna.

- *Införa en lyssnargaranti, samt praktikveckor i den kommunala verksamheten.*
- *Se till att demokratiskt valda politiker tar ett större ansvar för verksamheten.*
- *Sträva efter breda överenskommelser i politiken i Tyresö.*

Mindre klasser och mer kunskap

En skola och förskola i Sverigetopp

Vi har under flera års tid betonat värdet av att investera i kunskap i Tyresö kommun. Bakgrunden är uppenbar. Tyresös skolor har historiskt fått alltför dåliga förutsättningar. Det har handlat om såväl ekonomiskt som politiskt stöd. Vid enstaka tillfällen har det gjorts satsningar, som syftat till att möta de värsta problemen. Inget konsekvent arbete har dock gjorts från den politiska majoriteten. Dessa brister har vi Socialdemokrater påtalat i många år. Nu har utvecklingen gått så långt att Skolinspektionen har reagerat kraftigt på bristen i kvalitetsarbete och intresse från den politiska majoritetens sida. "Ett systematiskt kvalitetsarbete kräver en dialog mellan alla ansvarsnivåer, från elever och personal via förvaltningsledningen till den politiska nivån", konstaterar Skolinspektionen. Vidare riktar den hård kritik mot bristerna i kommunens och skolornas dokumentation och kvalitetsarbete. De (få) uppföljningar som görs är otillräckliga och saknar djupgående analyser. Bland annat måste man börja analysera olika elevgrupper för att bättre kunna individanpassa undervisningen. Lärarna och rektorerna vittnar i rapporterna om att de får alldeles för lite tid och resurser till att planera, utvärdera och utveckla verksamheten. Detta förklarar också de högst skiftande resultaten i Tyresös skolor. Både mellan år och mellan olika skolor och grupper. Medan en grupp elever fått bättre resultat är det fortfarande förfärande många, som lämnar skolan utan att vara godkända i de mest grundläggande ämnena.

Klyftorna ökar nu kraftigt. Det som en gång var en självklarhet – att alla barn, oavsett bakgrund, ska kunna få en likvärdig utbildning är idag allt annat än verklighet.

Det tycks allt mer uppenbart att det är resultatet av en politik som bedrivits i Tyresö kommun. Medan existerande skolforskning starkt pekar på värdet av att minska klyftor och därmed få fler att klara grundskolan är vägen till generellt höjda kunskapsresultat har Tyresö kommun valt en annan väg. Den enskilt viktigaste åtgärden för att minska klyftorna är en generellt bättre skola med fler lärare och mindre klasser. En sådan åtgärd, särskilt i de tidigare årskurserna, som ger stöd utifrån elevens behov har särskilt stor betydelse för de som riskerar att inte klara skolan. Även mer riktade verktyg behöver dock användas. När andra kommuner valt att öka socioekonomiskt stöd till skolor där föräldrar i lägre andel har studievana för att kompensera för en tilltagande segregation har Tyresö valt en väg där den socioekonomiska ersättningen är alltför låg. I Tyresö har skolorna med de största behoven fått alltför dåliga förutsättningar vilket nu visar sig i resultaten.

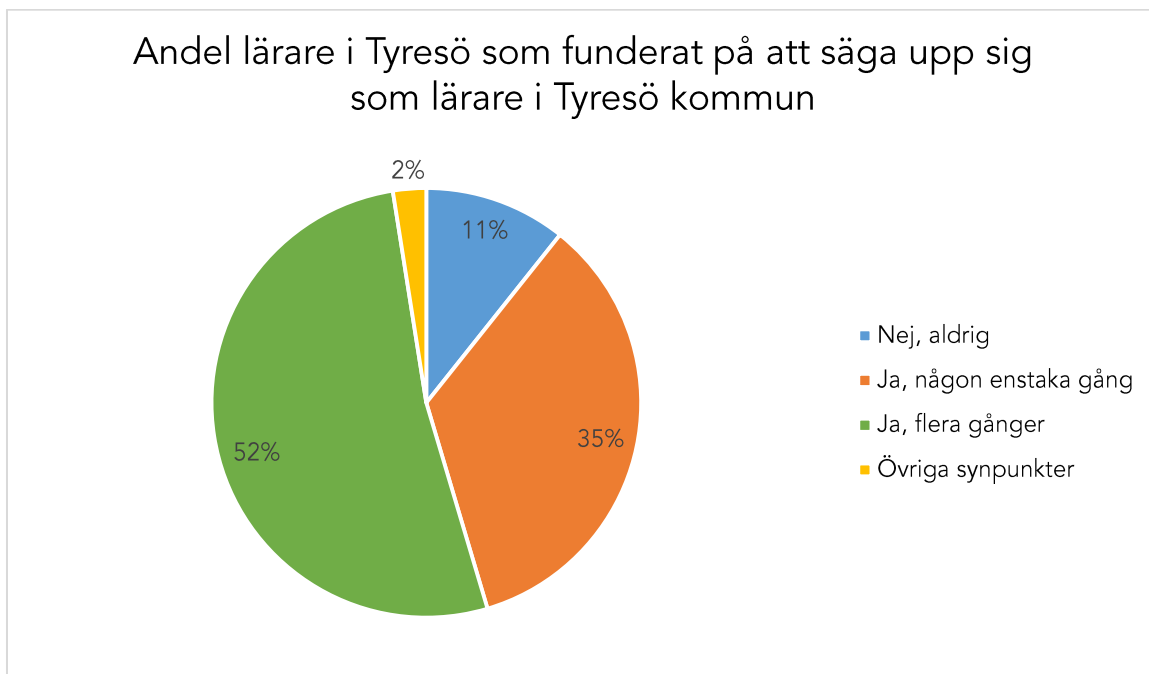
Samtidigt som Nyboda skola har fått fina lokaler har de nämligen fått betala för det med lägre lärartäthet, som förstärker den negativa resultatutvecklingen. Det tycks uppenbart att Tyresö behöver en skolpolitik, som ger fler möjligheter och i verkligheten kommer att kompensera för olika förutsättningar.

Parallellt med detta har Tyresö kommun arbetat med inkludering genom en skola för var och en. Grundtanken om inkludering är rätt – men tillämpningen döms av allt fler ut som en politik för att spara resurser, vilket gör att skolornas möjlighet att jobba kompensatoriskt begränsas ytterligare. Vi återkommer nedan i hur vi tycker systemet behöver utvärderas och utvecklas.

Till stor del är ökande klyftor ett resultat av en direkt kontraproduktiv politik – men också en följd av kommunledningens, dokumenterat senast av Skolinspektionen och revisorerna, dåliga förmåga att följa upp verksamhet.

En annan oroande utveckling är den utveckling, som syns i Tyresös skolor och förskolor när det gäller kompetensen. När andra kommuner inser värdet av utbildning tycks det som att utvecklingen i Tyresö går åt fel håll. I skolan har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen sjunkit – samtidigt som kraven genom lärarlegitimation ökar. När det gäller fritidshemmen har andelen personal med pedagogisk högskoleexamen i praktiken halverats. I förskolan sjunker andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning samtidigt som andelen ökar i riket i stort. Skolverkets statistik för Tyresö kommun år 2013 visar att 84 procent av samtliga barn i åldern 1 till 5 år är placerade i förskolan och att andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i kommunal regi är 43 procent vilket kan jämföras med 53 procent för samtliga kommuner. Av samma statistik framgår att

barngrupperna är större i Tyresö än i resten av landet. Allvaret i statistiken understryks av den enkät vi Socialdemokrater nyligen har gjort bland kommunens pedagoger där mer än hälften, flera gånger, funderat på att sluta i kommunen. Tyresö behöver en politik, som lockar fler pedagoger och en politik, som ger fler chansen att utveckla sig vidare.

Underfinansieringen och den bristande kvaliteten har nu gått så pass långt att rektorerna på Tyresös skolor i vintras skrev ett brev till kommunledningen där de i klartext skriver vad som håller på att hända i Tyresös skolor. Punkt för punkt går rektorerna igenom:

- *Neddragningar på lärare*

På grund av att skolpengen inte alls räknas upp under 2014 kommer man att behöva minska antalet lärartjänster. Man pekar både på de sjunkande skolresultaten och bristerna i arbetsmiljö som detta medför.

Vi har under våren sett personalminskningar på exempelvis Dalskolan, Sofieberg och Kumla skola som en direkt följd av Moderaternas oförmåga att prioritera skolornas ekonomi och kunskapsresultat

- *Satsningen på förstelärare*

Lönesatsningen för förstelärartjänsterna står staten för, men för att satsningen ska fungera förutsätter det att även kommunen medverkar till att hitta pengar för att ge den nya försteläraren tid för det uppdrag som tjänsten innebär, nämligen att bidra till att sprida sin egen skicklighet och vara med i den pedagogiska utvecklingen av skolan. Inga sådana satsningar har gjorts från Tyresö kommuns sida.

- *En skola för var och en*

Rektorerna skriver att intentionerna med "En skola för var och en" har varit riktiga och att satsningen också medfört att fler elever kan tas om hand inom ramen för deras ordinarie klass eller grupp. Dock har rektorerna under en längre tid flaggat för att fler och fler elever behöver särskilt stöd. Detta ökade behov måste mötas med mer resurser till skolorna, skriver man. Att då minska resurserna ytterligare kommer leda till stora svårigheter, konstaterar rektorerna.

Skolpengen har inte räknats upp alls under 2014 och lönekomensationen som man nu föreslår inför 2015 är uppenbart otillräcklig. Under alltför lång tid har vi Socialdemokrater framfört just den kritik som både rektorerna och Skolinspektionen nu bekräftar. Detta borde inte komma som någon nyhet för Moderaterna eller den övriga kommunledningen. Tyvärr råder dock ett ointresse eller en oförmåga att göra något åt situationen.

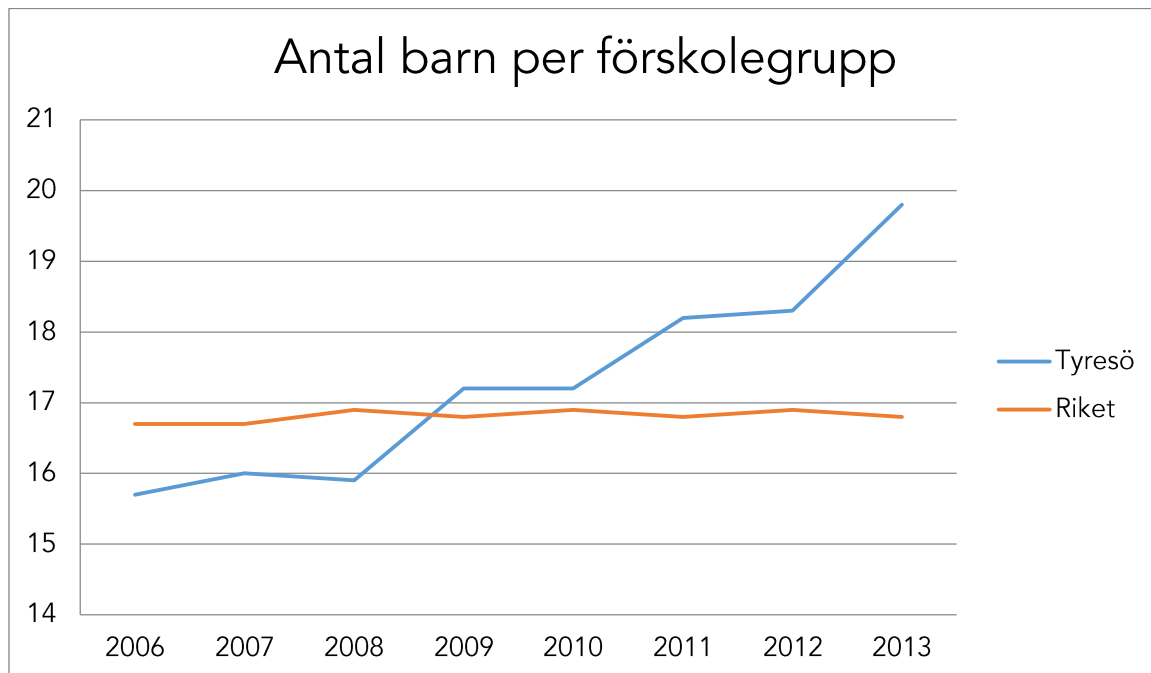
Därför behöver Tyresö en ny skolpolitik. Vi Socialdemokrater vill genomföra tidernas skolsatsning och prioriterar nästan 22 miljoner utöver alliansens budget i tillförda resurser till förskolan och skolan. Vi står för en politik, som sätter kunskap i centrum och ger förutsättningar för skolans personal och eleverna att uppnå högt ställda kunskapsmål. Vår politik för ökade investeringar i utbildning gör att pedagoger ska kunna vara pedagoger, med insatser för ett närvarande pedagogiskt ledarskap och för att skapa mindre barngrupper i förskolan och mindre klasser i de tidigare årskurserna. För att bara nämna några av de viktigare insatserna.

Under våren krävde vi, efter Skolinspektionens och rektorernas larmrapporter, att kommunstyrelsen skulle tillsätta en parlamentarisk krisgrupp som snabbt kunde föreslå åtgärder för att omedelbart komma till rätta med de värsta problemen. Den Moderatledda majoriteten var inte intresserad. Vi har tidigare, i Barn- och utbildningsnämnden, krävt en analys av vad skolans rektorer anser att det krävs för förutsättningar för att uppnå en situation där 90 % av eleverna är godkända i alla ämnen. Detta var inte majoriteten intresserad av och stoppade därför detta förslag. Vi har även önskat en fördjupad analys av nuläge samt hur kommunen skulle kunna möta ökande klyftor, ökad segregation, sjunkande kunskapsresultat vid vissa enheter samt behoven av ökande andel behöriga lärare för att klara ökande kunskapskrav. Även detta röstade den Moderatledda majoriteten ner. Det visar på majoritetens ointresse och oförmåga att leverera en skola som ger höga kunskapsresultat.

Ökad lärartäthet – mindre barngrupper

Tyresös skolor har en av landets sämsta lärartätheter. Vi har kraftigt ökande barngrupper med för få pedagoger. Det leder till brister i den dagliga undervisningen och innebär allt från bristande individanpassat stöd till i värsta fall lärarlösa lektioner. Andelen behöriga pedagoger är för låg. Att försöka hävda att detta inte spelar roll för resultaten i skolan är att nedvärdera pedagogernas betydelse.

Under flera år har gruppstorleken i Tyresös förskolor ökat. Trots att Moderaterna kampanjar och säger att de vill minska barngrupperna görs inga som helst satsningar på detta. Utvecklingen går i motsatt riktning. Det tyder på både ovilja och oförmåga. Denna utveckling behöver brytas och vi vill rikta ett anslag till mindre barngrupper i förskolan. Tillsammans med vårt förändrade hyressättningssystem underlättar det för förskolor att på riktigt arbeta med mindre grupper i förskolan.

Särskilt i de tidigare årskurserna finns det evidens för ett tydligt samband mellan lärartäthet och resultat. Vi anser, att den tid som varje elev har med sin lärare i årskurs ett till tre bör öka. Vi avsätter resurser för detta, och vill ge rektorer och verksamheter inflytande för hur detta ska organiseras. I vissa fall kan det handla om mindre klasser, i vissa fall om att istället pröva modellen med dubbla pedagoger i klasserna. För oss är inte metoden det viktiga utan att tiden med eleven ökar. Vi vet också att en Socialdemokratiskt ledd regering efter nästa val också kommer att prioritera frågan, och troligtvis kan vi räkna med ökade statsbidrag för ändamålet.

I de högre årskurserna finns det tydliga samband mellan möjligheten att ge alla barn goda förutsättningar (likvärdighet och kompensatoriska insatser) och tillgången till lärare. Vi anser, att detta synsätt gäller både möjligheten till lärarstödd läsläsningshjälp och ett utökat antal timmar. Här reglerar skollagen bara ett minsta antal timmar. Det är ingen självklarhet, att Tyresös elever i en global konkurrens ska behöva nöja sig med det minsta möjliga. Barn- och utbildningsnämnden bör därför pröva möjligheten att inom nuvarande ram öka antalet undervisningstimmar i de högre årskurserna.

Vi förespråkar en medveten satsning på fler pedagoger i Tyresös skolor och förskolor. Rektorer ska inte behöva välja mellan lokaler och pedagoger. Vi kommer därför att avskaffa det hyressättningssystem som gör att skolorna avstår från lokaler hellre än att använda dem. Därutöver satsar vi drygt 14 miljoner på mindre grupper i förskolan och mindre klasser i grundskolans tidiga årskurser (eller dubbla pedagoger om skolan hellre väljer den metoden). Satsningen är tänkt att vara flerårig och med en Socialdemokratisk nationell politik ges ytterligare medel för just detta ändamål.

Att i det allvarliga läge som skolan befinner sig i lägga ytterligare besparingar ter sig näst intill oanständigt. Vi väljer därför att öka lönekomensationen från Moderaternas förslag på 90 % till 100 % när det gäller både förskola och grundskola.

Socialdemokraternas förslag:

- 1. Höjd elevpeng/förskolepeng. Lärartätheten i grundskolan och personaltätheten i förskolan förstärks. Skolorna ges möjlighet att söka pengar för att minska klasstorlekar eller ha dubbla pedagoger i de tidiga årskurserna. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till ett tak för antalet barn i barngrupperna i förskolan. Till förslaget ska fogas en handlingsplan för hur målet ska kunna uppnås. För dessa ändamål anslås 14 300 000 kronor.*
- 2. Lönekomensationen ökas till 100 % för förskola och grundskola. Kostnad 1 480 000 kronor.*

Kompensatoriska åtgärder ger likvärdig utbildning

När den svenska skolans sjunkande resultat förklaras i olika utvärderingar anges tilltagande segregation som en avgörande faktor. Skolorna tenderar att bli allt mindre likvärdiga. Detta har senast visats i Skolverkets analys av den svenska skolan. Också Skolinspektionens senaste granskning av Tyresös skolor pekar på behovet av ökad likvärdighet för att lyfta resultaten. En orsak står att finna i det fria skolvalet – men även andra faktorer spelar in. Om man vill åstadkomma mer likvärdiga

förutsättningar – och därigenom generellt bättre resultat finns ett antal relativt enkla, och billiga, insatser att göra.

En faktor är det sociodemografiska tillägget. Det är för lågt idag i Tyresö för att kompensera för de skiftande förutsättningar, som finns inom olika kommundelar och mellan olika skolor. Vi vill göra om detta till ett socioekonomiskt tillägg och föreslår, att en utredning görs för att få veta hur det ser ut idag och i vilken utsträckning de ger de kompensatoriska effekter som avsetts. Vi är beredda att se över beräkningsgrunderna för att pengarna ska nå de elever som det verkligen är avsett till. Därtill bör resurserna i systemet förstärkas och vi avsätter 2 miljoner kronor för detta ändamål som ett första steg i en långvarig satsning för jämlika förutsättningar i skolan.

Skolor som under lång tid redovisar en nedåtgående tendens bör sättas under observation av Barn- och utbildningsnämnden där nämnden regelbundet får återkommande rapporter om såväl vidtagna åtgärder som behovet av ytterligare insatser. Om det efter ytterligare insatser inte redovisas förbättrade resultat, bör nämnden med hjälp av extern kompetens utarbeta pedagogiska utvecklingsprogram. För att få ett ledarskap, som kan leverera resultat bör rektorer generellt vara förordnade till tjänster med möjlighet för kommunen att enklare avbryta ett icke-fungerade ledarskap vid en skola.

Kommunen bör garantera möjlighet till läxläsningshjälp vid varje skola. Det kompenserar för skiftande hemförhållanden och ger även möjlighet att utveckla talanger hos elever med hemförhållanden, som präglas av svag studietradition. Vi ser det som en del av en samlad skoldag där den pedagogiska verksamheten vid fritidshemsverksamheten successivt behöver stärkas.

Goda läsvanor bör grundläggas i tidig ålder, bl.a. för att utveckla god läsförståelse, vilket är grundläggande för bra skolresultat. I detta avseende är bra skolbibliotek viktiga, vilket också framgår av den nya skollagen. Barn- och utbildningsnämnden bör i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden få i uppdrag att se över skolbibliotekens verksamhet och utarbeta en plan för att säkerställa hög kvalitet.

Tillsammans med de generella insatser vi föreslår ovan och de åtgärder för att underlätta lärares vardag, för att stärka det pedagogiska ledarskapet samt övriga åtgärder, förstärker vi kraftigt skolans möjlighet att realistiskt höja andelen elever som klarar skolans kunskapsmål och därmed uppnår behörighet till gymnasieskolan. Medan den Moderata kommunplanen är fri från åtgärder för hur ett mål ska uppnås redovisar vi konkreta insatser för hur det kan bli verklighet.

Socialdemokraternas förslag:

3. *Det sociodemografiska tillägget utreds i enlighet med det Socialdemokratiska budgetförslaget och höjs under 2015 med 2 000 000 kronor.*
4. *Alla skolor ska för de yngre barnen som en del av en samlad skoldag med förstärkt fritidshemsverksamhet erbjuda läxläsningshjälp. För de äldre barnen ska motsvarande stöd finnas i skolans verksamhet.*
5. *Skolbibliotekens kvalitet säkerställs genom att en handlingsplan utarbetas mellan Barn- och utbildnings- och Kultur- och Fritidsnämnderna.*

Sveriges bästa pedagoger

Tyresö kommun behöver arbeta fram en handlingsplan för fler behöriga lärare och fler förskollärare. Tyresö ligger i dag alltför lågt när det gäller behörighet. Det drabbar kvaliteten i undervisningen. För att en sådan handlingsplan ska bli verkningsfull krävs ekonomiska tillskott för såväl insatser för ökad rekrytering, som kompetensutveckling av befintlig personal, som för att förbättra anställningsvillkoren på ett sådant sätt att Tyresö blir mer attraktivt som kommun att jobba i. Tyresö ska aktivt arbeta för att rekrytera för mångfald inom förskolan, fler män behövs.

6. *Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att, utifrån den förstärkta budgetram om 2 000 000 kronor som föreslås i Socialdemokraternas budgetalternativ, utarbeta en handlingsplan för fler högskoleutbildade pedagoger i förskolan och skolan.*

En skola fri från mobbning och diskriminering

Vi föreslår att kommunen ska inrätta en barnombudsman dit elever och föräldrar kan vända sig om de upplever att skolan inte agerat tillräckligt tydligt mot exempelvis mobbning. Ombudsmannen kan då avge en "second opinion". Dessutom ska BO stödja skolorna med expertis och kunnande när det gäller att arbeta med förebyggande arbete.

Tyresö Kommun ska ha nolltolerans mot mobbning i samtliga förskolor och skolor och incitamenten för skolor att jobba aktivt mot mobbning och diskriminering ska förstärkas. Kommunen ska aktivt verka för införande av kamratstödjare. Rektorer ska vara skyldiga att rapportera förekomst av och insatser mot mobbning och diskriminering till förvaltningen. Eventuella böter som skolan döms till för att inte ha gjort tillräckligt ska betalas av skolan – inte av Tyresö kommun.

Möjlighet att, när andra metoder inte fungerat, flytta elev som mobbat andra från en skola ska finnas. Likaså en ovillkorlig rätt för den som upplever sig som mobbad att

byta skola om han eller hon vill det. Kommunen ska inte kunna avvisa en sådan begäran med hänvisning till platsbrist.

Kommunen ska ha en välkomnande attityd även mot andra organisationer som jobbar framgångsrikt med kamratstödande verksamhet. Hasselas verksamhet har varit betydelsefull i sammanhanget, och de arbetar också aktivt mot alkohol och droger bland ungdomar. Det är viktigt att den verksamheten fortsätter.

Socialdemokraternas förslag:

- *Kommunen inför en barnombudsman.*
- *Nolltolerans mot mobbning.*
- *Fortsatt anslag till Hasselaföreningen, kostnad 80 000 kronor.*

Ett program för ökad uppföljning och utvärdering

Det är genom tydliga, höga och positiva förväntningar att alla kan uppnå skolans mål som skolan når höga kunskapsresultat. Dels därför att det ger varje barn känslan av att kunna lyckas, dels därför att det också ger skolan den tydliga signalen, att alla barn kan och att det måste vara inriktningen på arbetet.

Ett sådant arbetssätt kräver dock, att man jobbar medvetet och tydligt för måluppfyllelse. En insats som då blir viktig är att tidigt följa upp att alla elever har knäckt läs-, skriv- och räknekoden. Med tanke på att kommunens skolor under flera år visat starkt varierande resultat i läsförståelse och matematik så är det obegripligt att kommunen ännu inte infört ett återkommande uppföljningssystem för exempelvis läsförståelsen som många andra kommuner. Vi anser, i likhet med våra tidigare förslag och i likhet med andra framgångsrika skolor, att kommunen bör införa en sådan kommunövergripande uppföljning av läsförståelse. Givet de svaga resultaten i matematik finns det anledning att också följa upp dessa kunskaper tidigt.

Det skulle – tydligare än i dag och tidigare än idag – också ge signaler om en skola, eller en lärare, inte fungerar. Vi anser att uppföljningen av och informationen om olika förskolor och skolor behöver förbättras. När det gäller förskoleverksamheten, där kommunen har tillsynsansvaret även över privata förskolor, behöver oanmälda inspektioner bli mer vanligt förekommande – både av kommunala och privata förskolor. Vi har under flera år argumenterat för att professionaliteten i kvalitetsarbetet måste höjas och därför argumenterat för att kvalitetskontrollen ska överföras till ett förvaltningsövergripande kvalitetskontor. Nu har det blivit verklighet – och också identifierat brister som tidigare fick gå oanmälda förbi. Det är ett välkommet steg. Därigenom slipper också Barn- och utbildningsförvaltningen vara både beställare samt utförare av kvalitetskontrollen. Det frigör också resurser som

kan användas exempelvis till att utarbeta bra uppföljningsverksamhet när det gäller läs- och skrivkunskaper. Att kvalitetskontrollerna och uppföljningen bör ytterligare förstärkas, visar inte minst Skolinspektionens senaste granskning av kommunen. När det gäller skolans område bör kvalitetskontoret sammanställa relevant och jämförbar information mellan olika skolor och göra denna lätt tillgänglig för elever och föräldrar.

Socialdemokraternas förslag:

7. *Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till att kommunövergripande läs- och matematikuppföljning införs i grundskolans tidiga årskurser.*

Tid och förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap

Den andra tydliga framgångsfaktorn som idag är uppenbar inom skolans värld är ett närvarande pedagogiskt ledarskap. Organiseringen av Tyresös kommunala skolor har utvärderats. Rektorerna har på flera punkter delegerat ut viktiga uppgifter till de biträdande rektorerna. De biträdande rektorer, och i många fall sannolikt också lärarna, anser informationen vara för dålig, att rektorerna är för lite närvarande samt att rektorerna i varierande grad blir bakbundna av kommungemensamma beslut.

Denna kritik sammanfaller mycket med den som vi påtalat de senaste åren. Att rektorerna har förväntats jobba 20 % av sin arbetstid i kommunhuset, för att utgöra en ledningsgrupp som enligt många i ovan nämnda utvärdering begränsar handlingsfrihet och skapar lojalitetskonflikter, är en dålig ordning. Särskilt som det sammanfaller med en ordning där varje rektor i Tyresö i genomsnitt ansvarar för 43 lärare – att jämföra med 21 nationellt.

Efter vår kritik under flera år har den tiden i kommunhuset nu minskats. Det är välkommet – men grunden i vår kritik kvarstår både vad gäller tid som rektorer har att vara pedagogiska ledare och de lojalitetskonflikter som kan uppstå. Vi förespråkar därför en snabb översyn med målet att dels förändra förvaltningens ledningssätt för att ge rektorerna mer tid på den egna skolan och dels åstadkomma en administrativ avlastning, vilket skulle ge mer tid att jobba med det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Socialdemokraternas förslag:

8. *Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att organisera sitt arbete så att rektorernas tid som pedagogiska ledare på respektive skola ökar. Hur uppdraget genomförs ska redovisas för Barn- och utbildningsnämnden senast december 2014.*

Fritidshemmen tydliggörs och stärks

Fritidshemmen omfattas av läroplanen och ska vara en betydelsefull faktor för att ge barnen en pedagogiskt utvecklande verksamhet efter skoldagen. Det finns starka indikationer att verksamheten inte klarar att leva upp till detta idag, exempelvis med extremt stora barngrupper och lokaler som inte är anpassade för ändamålet. Det är ett resultat av långvarig underinvestering i fritidshemsverksamhet kombinerat med att det finns starka indikationer på att resurser avsedda för fritids används till grundskoleverksamhet. Vi anser att det behövs en tydlig särredovisning av verksamheterna.

För att veta vilka resurser som verksamheten behöver förstärkas med behövs en grundlig analys av hur det ser ut idag med fokus på pedagogik, trygghet, personaltäthet och lokaler. I denna analys bör särskilt fokus läggas på hur kommunen kan öka andelen högstskoleutbildad personal. För att därefter kunna göra insatser för kvalitetsförbättringar avsätts 2 000 000 kronor för ändamålet.

Socialdemokraternas förslag:

9. *Fritidshemmens ekonomi ska särredovisas såväl på kommungemensam nivå som per skola. Barn- och utbildningsnämnden bör redovisa detta senast i samband med bokslutet för 2014.*
10. *Fritidshemmens ekonomi förstärks med 2 000 000 kronor för att användas till kvalitetsförbättringar.*

Stabilare resursfördelning

Under flera år har snabba elevförändringar inneburit, att vissa skolor drabbats av oproportionerliga effekter. Intäktsidan, elevpengen, minskar 100 % från dag ett medan kostnaderna tar betydligt längre tid att minska. Det innebär, att ett underskott skapas som kvarvarande elever får ärva och betala av på. I vissa fall är problemen så stora att det tvingas fram avskrivningar för att effekterna blir alltför uppenbart absurda. Nu har kommunen utarbetat ett system för nytt resursfördelningssystem till förvaltningarna. Det kan på många sätt vara bra – även om vi hade vissa reservationer. Detta system säger dock inget om fördelningen ut till verksamheterna och vi anser att behovet av ett ändrat system där kvarstår.

Vi förespråkar systemet med resultatenheter då det ger rektorerna utrymme att vara verkliga ledare – men det kräver ett förändrat resursfördelningssystem. I ett sådant behövs tröghetsmekanismer byggas in som exempelvis kan innebära en stegvis avtagande (eller stigande) elevpeng under en övergångstid. För att möjliggöra

anpassningar är det också felaktigt att förvaltningarna fullt ut ska bära kostnader för tilläggsinvesteringar. Det riskerar innebära att nödvändiga åtgärder uteblir.

Därutöver riskerar effekten förvärras av det marknadsanpassade hyressättningssystem, som de borgerliga partierna har infört. Det blir än större skiftningar när elevantalet sjunker. Därtill drabbas nya skolor mycket hårdare – vilket vi också sett när det gäller Brevik skola och Nyboda skola. Eleverna har där fått betala med sämre lärartäthet och lägre kunskapsresultat som följd. Vi har under lång tid begärt fram utfallet av det nya systemet, men förvaltningen och majoriteten har ännu inte kunnat/velat redovisa utfallet på ett tillfredsställande sätt. Vår grunduppfattning om systemet kvarstår.

Vi har krävt att Barn- och utbildningsnämnden ska arbeta fram ett program för att säkerställa att ingen elev drabbas av sämre undervisning beroende på höjda hyror. Kommunfullmäktige avlog detta – men sedan beslutade förvaltningschef och nämndsordförande att utan politiskt beslut ändå kompensera skolorna utan någon som helst finansiering, vilket bidrog till nämndens stora underskott 2013. Nu ser vi effekterna av denna politik. Flera av Tyresös skolor rapporterar att de varit tvungna att minska antalet lärare, öka storlekarna på klasserna och minska resurserna till kompetensutveckling. Med erfarenheterna från hyressystemet på plats och med tanke på hur Tyresös rektorer och lärare bedömer konsekvenserna, anser vi att kommunen nu går tillbaka till ett system där hyrorna sätts utifrån den tidigare modellen och inte räknas in i elevpengen. För de privata alternativen kan det vara svårare att rakt av gå tillbaka till det gamla systemet. Vi vill dock hindra att dessa drabbas av höjda hyror till följd av att de huserar i nybyggda lokaler. Därför vill vi ta tillbaka de kostnadsökningar som exempelvis Brevik skolas elever drabbats av, för att de är i en skola med relativt höga kapitalkostnader.

Vi kommer att ta fram en långsiktig plan för upprustning av Tyresös skolor och befintliga lärmiljöer för att rusta dessa. Insatserna för att rusta slitna miljöer, framför allt korridorer och toaletter ska ökas.

Socialdemokraternas förslag:

- 11. Barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att arbeta om resursfördelningssystemet som bygger in bättre möjligheter till omställning.*
- 12. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att omarbota systemet för hyressättning så att principerna utgår från det system som gällde fram till och med 2011.*

Profilklasser – en tillgång för Tyresö

Från tid till annan ifrågasätts profilklasserna i Tyresö. Ett argument som återkommer från den politiska majoriteten och andra är, att utbildningen varken får kosta mer än snittet eller ha fler timmar än vad som är lagreglerat. Med andra ord – det får gärna kallas profilering – men i praktiken får det inte vara profilering.

Vi har ett annat synsätt och tror att profilering berikar. Därför vill vi vara tydliga med att nuvarande profileringar ska värnas och att det finns ett politiskt ansvar för detta. Dessutom tycker vi som vi tidigare redovisat, att en språkprofil bör övervägas på Nyboda skola.

Med avseende på antalet undervisningstimmar hänvisar vi till vårt förslag ovan att Barn- och utbildningsnämnden bör pröva möjligheten att utöka antalet undervisningstimmar. Då står inte profilering på något sätt i motsats mot höga kunskapsmål även i övriga ämnen.

Socialdemokraternas förslag

13. Kommunfullmäktige uttalar ambitionen att bevara och utveckla profilklasser vid Tyresös grundskolor.

14. Fullmäktige ger Barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda tillskapandet av en språkprofil på Nyboda skola.

Rörelse i skolan – en del av insatserna för ökade resultat

En studie som har gjorts vid Malmö högskola visar på ett samband mellan ökad fysisk rörelse och resultat i skolans övriga ämnen. Inte minst gäller det pojkarnas resultat. Något som är extra viktigt, eftersom pojkar under flera år tenderat att halka efter när det gäller skolresultat. Vi delar den analysen och anser att Tyresös skolor bör jobba aktivt med att öka utrymmet för fysisk aktivitet och antalet idrottstimmar.

Socialdemokraternas förslag:

15. Att Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att redovisa vad som krävs för att åstadkomma mer fysisk aktivitet i grundskolan.

En inkluderande skola – en skola efter individens behov

Tyresö kommun bedriver sedan 2011 projektet en Skola för var och en. Ledordet i detta projekt är inkludering av elever med särskilda behov. Vi delar grundperspektivet att det är bra om fler barn med behov av särskilt stöd ges möjlighet att delta i ordinarie verksamhet.

Samtidigt är vi oroade över de signaler som alltför ofta kommer till oss, att Tyresös skolor inte klarar att möta just dessa särskilda behov. Detta är bland annat dokumenterat i den lärarenkät, som vi Socialdemokrater genomfört bland Tyresös pedagoger, där 60 % anser att en Skola för var och en är en bra grundprincip, men i verkligheten mest används för att spara pengar. Också Tyresös rektorer har reagerat på hur projektet har utvecklat sig.

Skolpersonal som påtalar otillräckliga insatser, föräldrar som känner att de får kämpa mot en övermakt när det gäller att värna sina barns behov, det faktum att kommunen tjänar pengar på ett inkluderande perspektiv gör, att vi känner ett än större behov av att fortlöpande granska verksamheten, så att den tar sin utgångspunkt i barnens snarare än kommunens behov. Därför bör Barn- och utbildningsnämnden få i uppdrag att redovisa de ekonomiska konsekvenserna av en Skola för var och en. Därtill bör nämnden ges i uppdrag att undersöka och redovisa berörda föräldrars uppfattning om deras barn får erforderligt stöd och om deras möjlighet att påverka är reell. Även barn med behov av särskilt stöd ska tillförsäkras valmöjlighet i skolan i Tyresö. Projektet bör inte heller tas till intäkt för att inte ha små grupper där det finns behov av sådana. För att utveckla stödet till elever med särskilda behov bör kommunen titta på den så kallade studiolösning som bland annat tillämpats på Alviksskolan i Stockholm. Under mandatperioden ska skolhälsovården och stödet till barn med särskilda behov förstärkas genom att bland annat se över behov av specialpedagoger.

Socialdemokraternas förslag:

16. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att enligt ovan utvärdera och öppet redovisa konsekvenserna av en Skola för var och en.

Framtidens gymnasium - Campus Tyresö

Gymnasiet står inför stora utmaningar och förändringar. Det fria gymnasievalet ger eleverna ett stort utbud av skolor och program att välja mellan. Samtidigt uppgår antalet sökande till drygt 21 000 och antalet utbildningsplatser till 26 000, alltså ett överskott på ca 5 000 platser. Av våra elever i årskurs 9 här i Tyresö söker sig numera ca 75 % till gymnasieskolor utanför Tyresö. Det har medfört, att 2014 hade Tyresö gymnasium ca 630 elever jämfört med ca 1 300 för tio år sedan.

Vi har idag ett gammalt gymnasium, som inte klarar den konkurrens som vuxit fram i omvärlden. Det finns mycket i vårt gymnasium, som är positivt men helheten räcker inte till.

Vi vill se ett Campus Tyresö som kan samla gymnasium, vuxenutbildning, högskoleverksamhet och arbetsmarknads- och näringslivskontakter i ett förenat koncept. Där vill vi skapa en sammanhållen lärmiljö med en naturlig samverkan mellan gymnasiet och C3L, kompletterad med närheten till högskola och kontakter med arbetsmarknaden och näringslivet.

Antalet ungdomar som saknar gymnasiekompetens har ökat oroväckande under senare år. I genomsnitt lämnar ca 30 % av eleverna gymnasieskolan utan slutbetyg. Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsresultat och chans på arbetsmarknaden. En elev som fullföljer gymnasiet med låga eller medelgoda betyg har med ungefär dubbelt så stor sannolikhet jobb vid 24 års ålder än en person som hoppat av gymnasiet.

Vi ser också i Tyresö ett behov av satsning på de dessa ungdomar. I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle. Vi menar, att det måste finnas utökade möjligheter för de elever som behöver extra stöd på vägen att också få det. En sådan möjlighet är att komplettera sina studier via extra studier under sommaren via tillgång till ett sommargymnasium.

En viktig aktör i sammanhanget är C3L, som har en hög kompetens inom vuxenutbildning. Vi vill se en tydlig satsning på området med målet att nå alla som lämnat gymnasiet utan gymnasiekompetens för att bryta utvecklingen.

Socialdemokraterna vill, att det införs utbildningskontrakt för unga arbetslösa som saknar gymnasieutbildning. Syftet är att hjälpa unga till jobb och praktik och att samtidigt betona det egna ansvaret för att göra sig anställningsbar genom gymnasiekompetens. Kontraktet vänder sig till den som är arbetssökande, under 25 år och inte har fullgjort gymnasiet och innehåller en mix av utbildning, deltidsarbete och praktik. Ersättning villkoras med att den unge fullföljer kontraktet, som innebär att man slutför en gymnasieutbildning.

Att Tyresö gymnasium behöver en nystart är uppenbart. Vi vill få fram ett beslut om Tyresö gymnasium och Campus Tyresö. Vi vill ge våra ungdomar ett attraktivt gymnasium i en kreativ lärmiljö och nu måste processen komma i mål! Majoritetens oförmåga att agera under flera år har varit en bidragande orsak till den negativa spiral som gymnasiet har haft.

Vi ser nu att den Moderatledda majoriteten åter sviktar i sitt stöd till gymnasiet. Senaste exemplet på detta när man tidigare i år valde att strypa intaget till gymnasiets högskoleförberedande program. Det är en oroväckande politik som tyder på oförståelse och ointresse från Moderaternas sida. De argumenterar att

detta bara är en paus under ett år och att man sedan ska börja med ett nytt intag till nästa år, trots att rektor och lärare sagt att det är möjligt att i stort sett samläsa programmen. Erfarenheter från andra skolor visar att det är oerhört svårt att rekrytera när man en gång sagt stopp. Ofta slutar sådana projekt i nedläggning, vilket vore djupt olyckligt.

Samtidigt som Moderaterna i praktiken bedriver en avveckling av de studieförberedande programmen, pågår en projektering för att bygga nya lokaler till gymnasiet. Detta beslut vill nu Moderaterna driva fram utan att vi har sett några ordentliga utredningar av vad detta skulle kosta kommunen eller hur det skulle påverka gymnasiets ekonomi. De uppgifter vi fått tyder på att Gymnasiet kan få ökade lokalkostnader på uppemot 30 miljoner kronor per år. Vi har dock inte sett några förslag eller beräkningar på hur detta ska finansieras. Vi är förvånade över att vi ännu inte har fått något underlag att ta ställning till, för att utifrån detta kunna göra en seriös bedömning

Det gymnasieprojekt som Moderaterna nu vill driva fram påminner allt för väl om processen kring Nyboda skola. En skola som under många år tappat i attraktivitet på grund av allt sämre rykte, ingen upprustning av lokalerna och slutligen elever som söker sig därifrån. Quickfixen som slarvigt ordinerats är nya väggar för enorma belopp, med alldeles för dåliga underlag. Facit för Nyboda var dock att nya fasader inte har löst problemen.

I december 2012 gav Kommunstyrelsen i uppdrag till kommundirektören att ta fram underlag till beslut om framtidens gymnasium i Tyresö. I direkt motsättning till projektarbetets intention tog majoritetens största parti, Moderaterna, i förväg ställning till delar av projektet, genom sitt beslut att vilja flytta gymnasiet. När man nu försöker forcera projektet ser vi tyvärr att det görs med alldeles för dåliga underlag. Vi befärar i att den politiska ledningen inte har lärt sig något av tidigare erfarenheter: Gymnasiet riskerar med stor sannolikhet att bli Nyboda 2.0. Vi Socialdemokrater vill inte bidra till detta. Med de underlag vi hittills sett kan vi inte ta ställning till en eventuell flytt av gymnasiet. Vi kommer att sätta ner foten först när vi sett konkreta och fullständiga beräkningar på såväl ekonomi som klimatpåverkan.

Sommargymnasium

I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle. Men avhoppet från gymnasieskolan är ett allvarligt problem i Sverige. Nästan en av fyra elever fullföljer inte sin gymnasieutbildning inom tre eller fyra år.

Vi menar att det måste finnas utökade möjligheter för de elever som behöver extra stöd på vägen att också få det. En sådan möjlighet är att komplettera sina studier via extra studier under sommaren, via tillgång till ett sommargymnasium.

Vi föreslår att Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får uppdraget att undersöka möjligheterna till extra stöd via ett sommargymnasium.

Socialdemokraternas förslag:

17. Underlag för beslut om Tyresö gymnasiums framtida strategiska inriktning och lokalisering tas fram under 2014.

18. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att kunna erbjuda de elever som behöver det, tillgång till sommargymnasium 2015.

Jobb & självförsörjande

På nationell nivå har Socialdemokraterna satt målet att ha EUs lägsta arbetslöshet år 2020. Det är en viktig signal om hur grundläggande det är att öka antalet arbetade timmar för att säkra finansieringen av framtidens välfärd. Jobbet är för de allra flesta en positiv och viktig del av livet. Arbete ger en egen inkomst, gemenskap och utveckling. Långvarig eller upprepad arbetslöshet däremot innebär ofta drastiska konsekvenser på ekonomi och hälsa för den enskilde. Följden blir både ökade kostnader för kommunen och krympande resurser till välfärden. Kampen mot arbetslösheten är vår viktigaste uppgift.

En orsak till arbetslöshet är miss-match på arbetsmarknaden. Efterfrågan på utbildad arbetskraft ökar – men tillgången är till följd av bristande satsningar i utbildning svag. Därför behövs det fler insatser för utbildning. Företagare som vill anställa ska också kunna förvänta sig hjälp med rekrytering av arbetsförmedlingen.

Vi kan göra mer för att underlätta för företag som vill etablera sig i Tyresö. Dels genom bra kommunal service och korta handläggningstider. Men vi vill också inrätta en företagshub, där företagare och verksamheter möts, växer och utvecklas genom varandra.

Det borde vara en rättighet att kunna försörja sig själv genom ett eget arbete. Vi vill öka insatserna för de ungdomar som hamnat i arbetslöshet. Vi tänker inte låta någon vänja sig vid passivitet, därför ska det alltid finnas ett alternativ som heter utbildning eller praktik. Andra grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden är äldre, personer med funktionsnedsättningar och personer med utländsk bakgrund. Här kan kommunen också ta ett större ansvar vid rekryteringar. Vi vill att kommunen ska

arbeta aktivt för att rekrytera fler personer ur dessa grupper. Anonymiserade ansökningar kan prövas för att hindra diskriminering.

Kommunen kan också i den egna verksamheten minska behovet av försörjningsstöd genom att ge fler möjlighet att jobba heltid. Kommunen har beslutat att se över möjligheterna att öka antalet heltidstjänster – men ännu har inget hänt i praktiken.

Socialdemokraternas förslag:

19. De som vill gå upp till heltid ska erbjudas att göra det.

Ingen som kan jobba ska gå på socialbidrag

Socialdemokraterna lägger även i år förslaget att Tyresö ska initiera resursjobb. Förslaget går i korthet ut på, att kommunen anställer alla som uppbär försörjningsstöd pga. arbetslöshet. Det kan handla om personer, som har ett hinder att utföra vissa arbetsuppgifter men är fullt kapabel att utföra andra. Anställningarna är heltid, tidsbegränsade på ett år, till kollektivavtalsenliga löner. Arbetsuppgifterna ska inte tränga ut ordinarie jobb, utan vara en kvalitetsförbättring utöver ordinarie verksamhet. Under det året har personerna fått en värdefull erfarenhet, som gör det enklare att få jobb på den ordinarie arbetsmarknaden. Vinsten är givetvis störst för den enskilde som vinner frihet i självförsörjning. Det kommer också att leda till minskad barnfattigdom och minskad belastning på socialförvaltningen.

Resursjobb har prövats framgångsrikt i andra kommuner. Projektet har också utvärderats, med oväntat bra resultat. Man har mätt lönsamheten både för kommunen och för samhället (landstinget, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, deltagarna själva och försäkringsgivarna). Utvärderingen visar att återbetalningstiden efter projektet för kommunen är två månader, och för samhället tre månader. Inga andra projekt för att bryta utanförskap som utvärderats har varit lika framgångsrika.

Eftersom majoriteten valt att inte räkna på förslaget utifrån Tyresös siffror, har vi i vårt alternativ utgått ifrån att resultatet och kostnaderna är jämförbart med andra kommuner på individnivå. I april 2014 var det 141 personer i Tyresö som skulle kunna vara aktuella för resursjobb. Vi föreslår att resursjobben initialt omfattar 45 personer och finansieras genom bildandet av en social investeringsfond.

Grundplåten till denna fond finansieras med återbetalda AFA-medel. Kostnaden första projektåret beräknas till 7 500 000 kronor. Intäkterna i form av minskat försörjningsstöd beräknas år 1 till 2 000 000 kronor, samt lika mycket i form av statliga anställningsstöd. Dessa intäkter ska tillfalla den sociala investeringsfonden.

Socialdemokraternas förslag:

20. Inför resursjobb i Tyresö. Finansieras initialt, via den sociala investeringsfonden, genom återbetalning av AFA-medel.

Sommarjobb åt alla ungdomar

Socialdemokraterna i Tyresö har under många år velat höja ambitionsnivån vad gäller att erbjuda sommarjobb till våra unga. Att ha ett sommarjobb är en viktig möjlighet att skaffa sig en första erfarenhet av arbete, och en del i att upprätthålla en arbetslinje. Vi vill att kommunen erbjuder våra ungdomar feriejobb under tre sommarveckor. Erbjudandet riktas till alla ungdomar i Tyresö, som under anställningstiden är 16 eller 17 år. Kommunen ska inte ensam stå för alla erbjudna arbetstillfällen, utan detta ska ske utifrån Nynäshamnsmodellen i samarbete med andra företag, Tyresö Bostäder och Svenska kyrkan exempelvis.

Antalet platser i Tyresö har regelmässigt varit 150, fördelade på tre perioder om vardera tre veckor. Samtidigt har antalet sökande lika regelmässigt legat på ungefär det tredubbla, alltså ca 450. Under 2013 minskades kommunen erbjudande om sommarjobb till högst 100 platser, vilket innebär att en tredjedel av sommarjobben har försvunnit. Genom den minskningen ligger Tyresö år 2013 i bottenligan bland länets kommuner, med fem sökande på varje plats. I topp ligger Nynäshamn, Sundbyberg och Södertälje där alla elever som söker får ett sommarjobb.

Socialdemokraterna har i sin värmotion till riksdagen föreslagit, att ett stimulansbidrag ska utgå till de kommuner som erbjuder väsentligt bättre möjligheter till sommarjobb än genomsnittet bland svenska kommuner.

Tyresö skulle – om viljan finns – kunna tillgodose behovet av sommarjobb åt de ungdomar som söker, men hittills har den politiska viljan saknats.

Utöver möjligheten att få sommarjobb tycker vi också att det är viktigt att ersättningen ligger på en rimlig avtalsenlig nivå, i likhet med flera jämförbara kommuner.

Socialdemokraternas förslag:

21. Alla ungdomar 16-17 år garanteras sommarjobb via kommunen sommaren 2014. För ändamålet utökas kommunens kostnader med 1 000 000 kronor.

22. Sommarjobben ska ersättas med kollektivavtalsmässiga löner. Kostnad: 500 000 kronor

Utbildning och jobb till unga arbetslösa

Alltför många unga i Tyresö är fortfarande arbetslösa. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL har i sin rapport "Födda 1981" konstaterat att en elev som fullföljer gymnasiet med låga eller medelgoda betyg har med ungefär dubbelt så stor sannolikhet jobb vid 24 års ålder som en person som hoppat av gymnasiet.

För att bryta utvecklingen har Socialdemokraterna föreslagit, att det införs utbildningskontrakt för unga arbetslösa som saknar gymnasieutbildning.

Syftet är att hjälpa unga till jobb och praktik, och att samtidigt betona det egna ansvaret för att göra sig anställningsbar genom gymnasiekompetens. Kontraktet vänder sig till den som är arbetssökande, under 25 år och inte har fullgjort gymnasiet. Den som är ung och söker jobb erbjuds:

- *Jobb med avtalsenlig lön på halvtid och studier på halvtid.*
- *Praktik hos privata eller offentliga arbetsgivare samt studier på halvtid eller deltid.*
- *Utbildning på heltid, vid komvux, yrkesvux eller folkhögskola.*
- *Ett särskilt studiestöd eller förhöjt studiebidrag.*

Utbildningskontraktet riktas till unga arbetslösa under 25 år och är en individuell mix av utbildning, deltidsarbete och praktik. Ersättning villkoras med att den unge fullföljer kontraktet som innebär att man slutför en gymnasieutbildning.

Vi ser också i Tyresö ett behov av satsning på de av våra gymnasieelever som lämnar skolan utan fullständiga betyg. C3L har en utomordentlig kompetens att kunna hantera detta och vi vill se en tydlig satsning på området med målet att nå alla som lämnat gymnasiet utan gymnasiekompetens.

Ingen ung ska vara i Fas 3, eller Sysselsättningsfasen som den nu kallas. Unga ska ha riktiga jobb med riktig lön istället för meningslös sysselsättning. Därför vill vi satsa på utbildningsanställningar. Unga som varit arbetslösa längre än sex månader ska få anställning inom kommunens verksamheter med avtalsenlig lön. Detta är en förstärkning av den 90-dagarsgaranti som Socialdemokraterna föreslår och finansierar nationellt. Eftersom denna kommer ta tid att genomföra menar vi att Tyresö bör gå före och förstärka insatserna riktade mot arbetslösa unga.

Anställningen varvas med studier för att läsa in den kompetens jobbet kräver.

Anställningarna görs enligt de program som Arbetsförmedlingen har för yrkesintroduktion och nystartsjobb. Enligt Arbetsförmedlingens statistik rör sig detta om ca 20 personer i Tyresö. Vi vill genomföra detta som ett projekt omfattande 7 personer under ett år för att utvärdera effekterna.

Socialdemokraternas förslag:

23. C3L får i uppdrag att i samverkan med Tyresö gymnasium aktivt söka upp de ungdomar som lämnat gymnasiet utan slutbetyg för att med varje tidigare elev söka tänkbara alternativ för att kunna uppnå gymnasiekompetens.
24. Inför ett utbildningskontrakt för unga arbetslösa under 25 år som syftar till att ge alla en gymnasieutbildning
25. Att Tyresö inför Ungdomsanställningar enligt modellen som anförts ovan.

Minska barnfattigdomen

Klyftorna ökar – i Sverige och i Tyresö. Ökningen av antal personer, som är beroende av försörjningsstöd har ännu inte avtagit. Fortfarande är det alltför många som hamnar i ett bidragsberoende. En orsak är att staten valt att utförsäkra många av Tyresös medborgare ut ur socialförsäkringen. Till stor del är det ett resultat av, att arbetslösheten ännu är alltför hög. Delvis – och inte minst viktigt – är det ett resultat av den politik som de borgerliga partierna fört i Tyresö med höjda avgifter och taxor. Även om de höjda avgifter, som de borgerliga partierna infört de senaste åren, inte alltid behöver leda till ett bidragsberoende så ökar de fattigdomen. Barnfattigdom är också när barn tvingas välja bort aktiviteter för att de inte har råd.

Ungdomarnas egna (ferie)arbeten är naturligtvis en viktig möjlighet för att minska ekonomisk utsatthet. Det utgör därtill en viktig erfarenhet av arbete och är därför en central del i att upprätthålla en arbetslinje. Tyvärr är det föga förvånande, att de som har sämst ekonomiska förutsättningar också är de som har sämst nätverk när det gäller att skaffa sommarjobb. Därför är de, i större utsträckning än andra ungdomar, i behov av kommunala sommarjobb. Det saknas knappast nödvändiga arbetsuppgifter i kommunen – bara en politisk vilja att ge fler ungdomar sommarjobb.

Sänkta avgifter för barn och ungdomar

När Kulturskolan gjordes dyrare var det ett uttryckligt mål för de borgerliga partierna att efterfrågan skulle minskas – d v s att vissa barn av ekonomiska skäl skulle avstå. Lärarförbundets ranking 2014 rankar kommunen på föga hedrande plats 235 (av 283), utifrån vilka resurser som ges, hur höga avgifter kommunerna tar ut och hur många barn som får gå i kulturskolan. Vi vet inte vilka konsekvenser som avgiftshöjningarna till Kulturskolan medfört.

Vi vill göra kulturskolan tillgänglig för fler. Alla ska känna sig välkomna, och det ska inte vara en plånboksfråga vilka barn som kan gå på kulturskolan och vilka som får avstå. Vi vill därför sänka avgifterna till kulturskolans verksamhet,

Samma borgerliga partier höjde 2011 avgifterna till fritidsklubbarna från 50 till 500 kronor per termin. Konsekvenserna har blivit, att ungdomar har motats i dörren till fritidsklubbarna på skolloven då de inte betalt avgiften. Det är inte värdigt en kommun som Tyresö, som istället borde fokusera på att öka tryggheten även för unga.

Vi förespråkar nu en avgiftsväxling. Vi vill minska barnfattigdomen och effekterna av den, och konstruerar kommunala taxor på det sättet. Vi vill prioritera barn- och ungdomsverksamheten och konstruerar avgifter utifrån det. Under avsnittet om besparingar visar vi hur höjda avgifter inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens och Kommunstyrelsens verksamhetsområden finansierar sänkta taxor inom ramen för Barn- och utbildnings-, Kultur och Fritids- samt Socialförvaltningens verksamheter.

Socialdemokraternas förslag:

26. Kommunfullmäktige river upp beslutet (KF 2011-04-14 - § 49) om höjda taxor för fritidsklubbarna till en kostnad av 200 000 kronor.

27. Avgifterna till kulturskolan sänks. För ändamålet avsätts 300 000 kronor.

Stoppa utförsäkringarna

Det är inte kommunen som beslutar om utförsäkringarna – det är den Moderatledda regeringen. Likväl är det våra medborgare i Tyresö som drabbas. Dels direkt genom att som berörd blir beroende av andra behovsprövade bidrag. Dels indirekt som kommunmedborgare genom att resurserna till exempelvis skola och förskola minskas när kostnaderna för försörjningsstödet ökar. Kostnaderna för försörjningsstödet på grund av utförsäkringar rör sig i år om ca 4,5 miljoner kronor – utan att staten kompenserat med en krona. Det är lätt att spara när någon annan får bära kostnaden.

Kommunen bör nu hävda finansieringsprincipen och kräva att Riksdag och regering beslutar att tilldela kommunerna kompensation för de ökade kostnaderna till följd av utförsäkringar.

Socialdemokraternas förslag:

28. Tyresö kommun framför till regeringen sin mening att regelverket för sjukförsäkringen måste ändras så att utförsäkringarna stoppas. I den mån

regeringen inte tar intryck av detta – bör kommunen hävda kompensation för ökande kostnader för försörjningsstödet.

Ingen ska behöva fara illa

Tyresö ska vara en välfärdskommun som bygger på sammanhållning och tillit. Alla ska bidra och alla ska få ta del. Vi Socialdemokrater är övertygade om att det ger bäst förutsättningar för alla människor att växa och förverkliga sina livsdrömmar.

Vi behöver också ta ett gemensamt ansvar när något gått snett. Nästan all brottslighet börjar i ungdomsåren. För en liten grupp är detta inledningen till långvarig och allvarlig kriminalitet. Det är vår övertygelse att fler av dessa ungdomar kan fångas upp, inte minst för att bryta rekryteringen till den organiserade brottsligheten. Den egna familjen är naturligtvis avgörande men höga krav ska också ställas på samhället. Ur ojämlikhet, otrygghet och missbruk föds kriminalitet och arbetslöshet. Minskad segregation, förebyggande arbete, missbrukarvård, bekämpa våld i nära relationer, sociala investeringar och ett arbete med frivilligorganisationer är därför viktiga.

Under ett antal år har den borgerliga majoriteten successivt underbudgeterat Socialnämndens budget. Det allmänna besparingskravet har varierat årligen runt 0,5-1 %. Behovet av försörjningsstöd ökade kraftigt 2009 till följd av regeringens nya utförsäkringsregler. Kostnaderna ökade med 12 miljoner kronor, men kompensationen till socialförvaltningen stannade vid 3 miljoner kronor. Det är problematiskt att försörjningsstöd är en del av samma budget som övrig verksamhet då det innebär att kostnadsökningar inom försörjningsstöd leder till att besparingar måste göras i den övriga verksamheten inom Individ- och familjeomsorgen. Vi vill därför se över redovisningsmodellen och budgetprinciperna för att säkra en kontinuitet i verksamheten.

Nya viktiga projekt initieras, t ex för våldsutsatta familjer, som kräver betydligt mer uppföljning av socialsekreterare, vilket inte kompenseras med ytterligare medel. Därtill följer naturligt en ökning av jourhemsplaceringar, där kostnaderna nu skenar. Utöver detta har lagkraven skärpts på både mottagningsenheten och familjehemsenheten, vilket ytterligare ökar behovet av personal.

År efter år har individ- och familjeomsorgen tvingats fokusera på besparingar istället för utveckling av verksamheten.

Ett tydligt exempel är mobila teamet. De arbetar enbart med elever i grundskolan, men skulle kunna arbeta även med yngre barn. Man vet ofta redan i förskolan vilka

barn som sannolikt kommer att behöva större insatser i skolan. Mobila teamet har minskat istället för att utöka verksamheten, trots att de når fantastiska resultat. Barnen som får hjälp därifrån kommer inte tillbaka till socialtjänsten; Man vet att insatser för att klara skolan är oerhört viktigt för hur man klarar sig längre fram. Att klara skolan är viktigare än alla andra faktorer för socialt eller ekonomiskt utsatta familjer, när man utvärderar människors möjligheter till egen framtida försörjning.

Flera rapporter visar hur den psykiska hälsan hos barn och ungdomar kontinuerligt försämras år efter år i Stockholmsregionen och Tyresö kommun är inget undantag. Antalet barn och unga som söker till Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har varit rekordhøgt de senaste åren. Användningen av antidepressiva läkemedel hos personer under 18 i Tyresö är särskilt vanlig bland unga flickor. Orsaken till den ökande ohälsan hos barn och unga varierar, men en faktor är ofta familjesituationen. Med den situation, som råder på socialkontoret idag finns inte möjligheter att hjälpa ens de akuta barnärendena inom lagens tidskrav. Ärenden som inte är akuta, exempelvis att hjälpa barn till missbrukare görs i allt mindre omfattning.

Förebyggande verksamhet är oerhört viktigt, men tyvärr det som prioriterats ner när besparingskraven kommer. Viktiga funktioner som försvunnit är; uppsökerverksamheten, Stegets verksamhet, en del av mobila teamet, psykolog, verksamhetsutvecklare och elektronikåtervinningen i sin nuvarande form. Just elektronikåtervinningen är ett skräckexempel på besparing, då besparingen är 300 000 kronor, samtidigt som verksamheten fått ut i snitt 4 personer per år i egen försörjning. Samhällsvinsten har alltså varit överlägsen. Huruvida just denna verksamhet kan återföras är dock oklart på grund av nya upphandlingsavtal för kommunens datorer. Det är också viktigt att prioritera budget- och skuldrådgivning eftersom detta är väldigt angeläget för utsatta familjer.

I budgetförslaget skriver majoriteten att de tillfört 10 miljoner kronor för "Förstärkning av förebyggande arbete" samt en "Satsning på vård- och behandlingsinsatser". Sanningen är dock att dessa pengar precis täcker det budgeterade underskott som Individ- och familjeomsorgen beräknas uppvisa i år. Det är alltså inte alls någon ny satsning utan bara ett sätt att klara finansieringen av det som redan finns. Dessutom lägger majoriteten ett ytterligare besparingskrav genom otillräcklig lönekomensation.

Hur man sparar genom att låta verksamhet vara kvar

Vi vill att socialförvaltningen åter ska satsa på förebyggande verksamhet. Var och en ska veta att samhället fungerar och vi visar här på vikten av att förstärka förebyggande insatser. I många fall ser vi också att förebyggande insatser innebär

en ren besparing, både när det gäller det mänskliga värdet och ekonomin. Det är en etablerad uppfattning att förebyggande insatser har långsiktigt positiva ekonomiska effekter, men vi ser också att det finns möjlighet till direkta ekonomiska besparingar som följd av att pengarna används smartare. De insatser som vi föreslår, utöver majoritetens budget, är följande:

Föräldrautbildningar enligt det beprövade föräldraprogrammet Komet samt ABC – alla barn i centrum. Detta är utbildningsinsatser riktade till föräldrar med syfte att förbättra kommunikationen mellan föräldrarna och barnen. Vi föreslår att Socialförvaltningen utbildar två socialsekreterare för respektive utbildning för att man sedan ska kunna ge dessa utbildningar i egen regi. Vi avsätter 50 000 kronor för dessa utbildningsinsatser.

Utöka mobila teamet att även gälla förskolan. Det mobila teamet är en fantastisk verksamhet som jobbar med både uppsökning, kunskapsspridning och stöd till den enskilde. Vi vet att tidiga insatser gör störst skillnad och vill därför att det mobila teamet även ska kunna bedriva verksamhet riktat mot förskolan. För detta ändamål behöver Socialförvaltningen anställa två nya socialsekreterare och vi avsätter därför 1 miljon kronor till det.

Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut. Vi vet att det kan finnas en tröskel för att söka hjälp hos socialtjänsten, trots att det kan finnas ett behov. Därför vill vi bidra till att sänka denna tröskel och erbjuda familjebehandling utan krav på biståndsbeslut. För detta ändamål behöver Socialförvaltningen anställa två nya familjeterapeuter och vi avsätter därför 1 miljon kronor till det.

Förstärkning av mottagningsenheten. Som följd av ändrad lagstiftning sedan 2013 där kraven på handläggningstiderna skärptes behöver mottagningsenheten förstärkas med en tjänst. Kommunen har nyligen fått kritik för att inte uppfylla lagens krav och därför avsätter vi 500 000 kr för detta ändamål.

Förstärkning av Familjehemsvården. På grund av ett ökat antal familjehemsplaceringar och ökat antal ensamkommande flyktingbarn har Socialförvaltningen behov av ytterligare en barnhandläggare. Därför avsätter vi 500 000 kr för detta ändamål.

Boende för unga vuxna. Vi placerar idag många personer i stödboenden externt som ofta innebär stora ekonomiska kostnader för kommunen. Vi föreslår därför en uppbyggnad av ett eget stödboende för att kunna placera fler personer i Tyresö. Det skulle innebära en ren ekonomisk besparing, samtidigt som vi lättare kan koppla in andra verksamheter som t.ex. Ung i Tyresö och skolorna för att på så sätt hjälpa

individerna bättre. Dessutom finns det en mänsklig fördel i att inte behöva placera personer långt utanför kommunen. För detta ändamål avsätter vi en miljon kronor.

Insatser för att snabbutreda familjer. Idag tvingas Socialförvaltningen ofta köpa dyra utredningstjänster externt på grund av tidigare års hårda besparingskrav och neddragningar. Detta innebär att utredningarna tar längre tid, blir oerhört mycket dyrare och också påför de berörda personerna en onödig belastning. Vi vill istället att vi ska utöka samarbetet med Nacka och Värmdö. För detta ändamål behöver Socialförvaltningen anställa två nya socialsekreterare och vi avsätter därför 1 miljon kronor till det.

Förstärkning av familjerätten. På grund av ett ökat antal ärenden gällande umgängesstöd och frivilliga samarbetssamtal har Socialförvaltningen behov av ytterligare en halvtidstjänst. Därför avsätter vi 500 000 kr för detta ändamål.

Vi är glada att se att Ung i Tyresö ska fortsätta. Vid årsskiftet upphör den nuvarande finansieringen av Ung i Tyresö, och att majoriteten vill implementera Ung i Tyresö i den ordinarie verksamheten är bra.

Våra förslag innebär totalt att verksamheten förstärks med 5 440 000 kronor. Detta innebär 9 nya tjänster inom Socialförvaltningens område Individ- och familjeomsorg. De direkta besparingar som beräknas uppstå till följd av dessa investeringar uppgår initialt till minst 2 250 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag:

29. Individ- och familjeomsorgens budget förstärks med 5 440 000 kronor.

- a. Individ- och Familjeomsorgen ges full lönekomensation, 140 000 kronor*
- b. Föräldrautbildningar börjar ges i egen regi, 50 000 kronor*
- c. Utöka mobila teamet till förskolan, 1 000 000 kronor*
- d. Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut, 1 000 000 kronor*
- e. Uppbyggnad stödboende, 1 000 000 kronor*
- f. Snabbutreda familjer, 1 000 000 kronor*
- g. Familjerätt, 250 000 kronor*
- h. Mottagningsenheten, 500 000 kronor*
- i. Familjehemsvård, 500 000 kronor*

Ordning och reda i äldreomsorgen

Kvaliteten i äldreomsorgen ska höjas samtidigt som vi möter ökade behov av vård, omsorg och personal. Den grundläggande kvaliteten ska vara så hög att de äldre

inte blir beroende av att köpa tilläggstjänster eller av att deras anhöriga måste gå ner i arbetstid för att hjälpa sina föräldrar.

Vi är oroad över kvaliteten i Tyresös äldreomsorg. Efter att under många år ha haft bra kvalitet där det rått i stort sett politisk konsensus om inriktningen har den nya politiska ledningen nu valt en linje som riskerar kvaliteten.

I Socialstyrelsens och SKLs jämförservice rankas Tyresö, när det gäller några kriterier bland de 25 % som har sämst värden. Detta gäller till exempel hemtjänsten i sin helhet och väntetider till särskilt boende.

I alliansens budgetförslag kvarstår de höga avgifterna för äldreomsorgen. Det finns äldre, som av ekonomiska skäl avstår omsorg, trygghetslarm eller det sista egna ekonomiska utrymmet.

Budgetförslaget innebär att den ideologiskt betingade privatiseringen av väl fungerande äldre- och handikappomsorg fortsätter och görs till princip för kommunen. Mer av förvaltningens tid kommer att användas till att förbereda utförsäljningar – mindre åt att värna och utveckla kvalitet.

För att öka tryggheten för äldre och deras anhöriga föreslår vi att kommunen inrättar ett telefonnummer som bemannas dygnet runt. Då den äldre kan ringa för att få akut hemtjänst insatt i avvaktan på att en biståndshandläggare kan göra ett hembesök. Detta gäller främst helger då det inte går att få kontakt med biståndsenheten. Den ökade kostnaden bedöms som låg, och består i princip i informationsinsatser.

Vi stoppar avgiftschocken

De borgerliga partiernas beslut att genomföra en kraftig höjning av taxorna för äldreomsorgen har drabbat pensionärer som haft vanliga inkomster med uppemot 1000 kronor mer i månaden. Kostnaderna riskerar innebära att fler väljer bort trygghetslarm och förebyggande omsorg – vilket ökar behovet av tidigare platser på särskilda boenden till kraftigt ökande kostnader. Vi kommer se över hela taxesystemet och se till att trygghetslarmen blir avgiftsfria.

30. Översyn av taxan inom äldreomsorgen, till en total kostnad av 1 310 000 kronor. Trygghetslarmen görs avgiftsfria.

Kvalitetsförstärkning i äldreomsorgen

Vi blir allt fler äldre i Sverige och i Tyresö. Därför kommer kostnaderna att öka. Vägvalet är om vi ska vara beredda att finansiera det eller om vi ska försöka

konstruera insatser (exempelvis avgiftshöjningar) som gör att färre efterfrågar omsorgen. På sikt kommer det krävas ökade resurser till omsorgen.

Genom vårt besparingsprogram frigör vi resurser som vi vill använda för att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen. Vårt förslag möjliggör att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen, genom att avvisa tvångsmässiga privatiseringar frigör vi resurser som vi vill använda bättre. Vi ser också stora problem med att många äldre idag möter uppemot 30 olika personer på en månad. Vi vill att förvaltningen får i uppdrag att utarbeta en strategi för att de äldre ska få en bättre kontinuitet i vilka personer de möter. Det handlar både om att öka den upplevda tryggheten och säkerställa en god behandlingskvalitet.

Majoriteten föreslår i sin budget att införa en Silviacertifiering inom hela äldreomsorgen. Vi menar att det är positivt att majoriteten ser behov av kvalitetssatsningar, även om de är alldeles för små och delvis felriktade. Majoriteten har avsatt 1,9 miljoner kronor till detta projekt. Vi vill behålla denna satsning men menar att pengarna skulle användas bättre om man låter förvaltningen styra vilka typer av utbildningar som är lämpliga. Silviacertifiering är avsedd att förbättra behandlingen av dementa. Men det finns också många äldre som inte är dementa, därför kan pengarna bättre användas om förvaltningen får avgöra vilka olika behov som finns inom olika områden.

Under 2012 och 2013 har äldreomsorgen haft ett samprojekt med Handen geriatriken. Detta samarbete har varit framgångsrikt för att säkerställa äldres och multisjukas möjligheter till trygg vård i hemmet. Vi vill utreda möjligheterna att fortsätta detta samarbete med landstinget.

För att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen tillför vi 3 400 000 kronor utöver majoritetens förslag.

Socialdemokraternas förslag:

- 31. Socialnämndens budget förstärks för kvalitetshöjande insatser inom äldreomsorgen. Kostnad 3 400 000 kronor.*
- 32. Socialförvaltningen ges i uppdrag att utarbeta en strategi för att minska antalet olika personer som den äldre behöver möta i samband med omsorgsinsatser*
- 33. Majoritetens anslag om 1,9 miljoner till Silviacertifiering riktas om så att förvaltningen får bedöma vilka utbildningsinsatser som är bäst inom olika områden.*

Bygg bort bostadsbristen

Alla ska ha rätt till en god bostad. Tyresö har sett en minskning av antalet hyresrätter, vilket gör att fler ungdomar tvingas bo kvar hemma allt längre. Idag står nästan 25 000 personer i bostadskö. Trots detta byggs alldeles för få nya hyresrätter och dessutom säljs av redan existerande. Resultatet är att det inte sedan mitten av 80-talet funnits så få hyresrätter i Tyresö. Vi vill ändra på detta genom att istället öka antalet hyresrätter. För att få ner kostnaderna och hyrorna vill vi pröva kooperativa hyresrätter, samverkan mellan olika byggprojekt, minskande kommunala exploateringskostnader och krav på privata byggare att också bygga hyresrätter. Flera ombildningar har skett där områden med hyresrätter ombildats till bostadsrätter och nybyggnationen till största delen består av bostadsrätter eller bostäder med äganderätt. Detta ökar segregationen i kommunen och det drabbar i första hand kommunens ungdomar, som får bo kvar hemma allt längre.

Tyresö behöver bostäder som är anpassade för såväl yngre som äldre och som dessa grupper har råd att efterfråga. Vi vill planera för fler andra upplåtelseformer såsom bostadsrätter, gärna också kollektivhus och kooperativa hyresrätter. Moderna bostäder med högt ställda energikrav. För att kunna förnya delar och underlätta stadsplaneringen i kommunen kommer vi att se till att en plan för strategiska markförvärv utarbetas. Målet är att nyproduktionen av bostäder i ett första skede ska möta befolkningstillväxten och därefter långsiktigt minska bostadsbristen.

Vi som har valt att bo i Tyresö har i många fall gjort det för närheten till naturen och storstaden. Så vill vi att det ska fortsätta vara. Vi vill göra närheten och tillgängligheten större. Där allmänna naturområden inte är tillgängliga vill vi öppna upp dem.

Att allt fler väljer att bo i Tyresö tycker vi är bra. På så vis får vi en levande och växande kommun. Kommunen måste kunna ge alla invånare den service, trygghet och vård var och en behöver. Trycket har under de senaste åren ökat på de vårdcentraler som finns och under senare tid har fler och fler haft svårt att få tid att träffa läkare. Detta är oacceptabelt. En ny vårdcentral behövs, och den bör ligga i östra Tyresö, där inflyttningen varit stor.

Socialdemokraternas förslag:

- *Se till att det påbörjas minst 500 nya hyresrätter mellan 2014 och 2018. Fram till 2025 vill vi se till att påbörja hela 2000 nya hyresrätter.*
- *Som ägare i Tyresö Bostäder ge direktiv om att inga ombildningar kommer att genomföras.*

- *I samverkan med Tyresö bostäder och andra bostadsföretag/föreningar rusta upp nedslitna miljöer i anslutning till bostadsområden.*
- *Jobba aktivt med att göra vattnet tillgängligt för fler. Strandpromenader och strandnära parker ska prioriteras i planarbetet, där det är ekonomiskt försvarbart.*

Kultur och fritid för alla

Vi Socialdemokrater vill utforma och driva en kultur- och fritidspolitik för nuvarande och kommande generationer, med ett tydligt jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

Många ideella organisationer, som är en del av det civila samhället bidrar på ett effektivt och förebyggande sätt mot segregering och utanförskap. Detta uppskattas och måste uppmuntras av kommunen, främst genom att stödja verksamheterna ekonomiskt. Många föreningar grundar sig på föräldrar som hjälper till på sin fritid, och möjligheten för dessa föreningar att binda upp sig i projekt kan ha en direkt motverkande effekt.

Brännpunkten tar emot barn och ungdomar med t ex läs- och skrivsvårigheter, övervikt, fetma, neuropsykiatrisk diagnos, familjesvårigheter, sociala svårigheter, nedstämda, emotionella svårigheter, självdestruktivitet, nyanlända flyktingungdomar, funktionshinder, föreningsovana, ekonomiskt svaga, utanförskap samt deras föräldrar. En del av dessa barn och ungdomar har redan hamnat mellan stolarna och med hjälp av Brännpunkten kan de lära sig härbärgera sin ångest och frustationer samt stärka sin egen självkänsla, och uppnå större välbefinnande. Vi är angelägna om att deras verksamhet finns kvar och avsätter 250 000 kronor.

Vi har tidigare argumenterat för att biblioteket i Tyresö centrum ska vara öppet när medborgarna har tid att använda sig av bibliotekets tjänster. Vi står kvar vid den uppfattningen och avsätter medel för detta.

Genom olika beslut har förutsättningarna för föreningslivet försämrats de senaste åren, exempelvis kan nämnas att under 2012 fattades beslutet att öka hyrorna för lokaler. Särskilt pensionärsorganisationerna har drabbats av detta. Vi vet att pensionärsorganisationerna dels bedriver intressanta verksamheter, men också att det är förebyggande ur ett hälsoperspektiv om äldre har en aktiv fritid. Vi vill därför stimulera den verksamheten genom att pensionärsorganisationerna får en noll-taxa för lokalhyra på dagtid.

Socialdemokraternas förslag:

- 34. Utökade öppettider på biblioteket i Tyresö centrum, 350 000 kronor.*
- 35. Nolltaxa för pensionärsorganisationer för lokalhyra. Förstärkt aktivitetsstöd till föreningar, studieförbunden och föreningsrådet, 140 000 kronor.*
- 36. Aktivitetsstöd till Brännpunkten, 250 000 kronor*

Övriga beslut

Mycket av kommunens arbete påverkas till stor del av andra aktörer. Vi anser därför att Kommunfullmäktige bör ge Kommunstyrelsen följande uppdrag för att underlätta arbetet med omsorg, trygghet och fungerande kommunikationer.

Social investeringsfond

Vi ser i framtiden stora behov av ökade sociala investeringar. Detta har varit ett genomgående tema i vår politik under många år. Ett hinder för att tänka i termer av sociala investeringar är att de nuvarande styrsystemen för kommunen reflekterar en världsbild med ekonomisk tillväxt i centrum och ekonomisk hållbarhet som den enda intressanta aspekten. Det ger inte utrymme för tanken om sociala investeringar. Eftersom ekonomisk tillväxt sätts i högsätet så definieras alla utgifter i den sociala sfären, till exempel skola vård och omsorg, som kostnader vilka "avleder" resurser från ekonomisk tillväxt. Detta trots att knappast någon skulle ifrågasätta att befolkningens hälsa och utbildning är viktiga faktorer för ett samhälles utveckling. Såväl lagstiftning som ekonomiska planeringsinstrument definierar därför inte resurser som avsätts för att vårda dessa faktorer som investeringar, utan som kostnader som måste täckas med motsvarande intäkter i ett kortsiktigt perspektiv. Detta till skillnad från investeringar i infrastruktur, där kostnaderna kan tillåtas att skrivas av i ett mycket längre tidsperspektiv för att de kan anses vara investeringar och inte kostnader. För att kunna förverkliga insikten att de sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarheten är likvärdiga och står i balans till varandra måste dessa hinderande tankemodeller och styrsystem förändras. Genomförandet av en sådan viktig social innovation kräver mod, som alla innovationer. Men en avvaktande hållning är inte det samma som ett försiktigt alternativ. Det kommer nämligen också att krävas stort mod att säga nej till eller skjuta upp starten av en sådan innovation, eftersom detta kan medföra att den framtida utvecklingen blir starkt negativ för Tyresö. Ansvar kommer således att utkrävas vilket beslutet än blir. Därför vill vi Socialdemokrater initiera en social investeringspolitik vilken bygger på ett socialt investeringsperspektiv och bland annat inbegriper en social investeringsfond. Denna

sociala investeringsfond ska initialt finansieras med de återbetalda AFA-medel som kommunen väntas få. Pengarna ska sedan enligt vårt förslag användas till att finansiera satsningarna på resursjobb och ungdomsanställningar. Vi menar att de besparingar och intäkter som dessa satsningar i sin tur genererar ska återföras till den Sociala investeringsfonden för att bidra till att fortsätta och utveckla den sociala investeringspolitiken. Initialt kan vi förvänta oss att satsningen på resursjobb ger intäkter i form av anställningsstöd från Arbetsförmedlingen samt att satsningen leder till ett minskat behov av försörjningsstöd.

Socialdemokraternas förslag

- 37. Kommunfullmäktige bör ge Kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Stockholms läns landsting verka för att en närakut etableras i Tyresö, samt en ytterligare vårdcentral i den östra kommundelen.*
- 38. Kommunfullmäktige bör ge Kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Polisstyrelsen verka för att polisstationen får ökat öppethållande.*
- 39. Kommunfullmäktige bör ge Kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med SL verka för att kommunikationerna inom kommunen förbättras, såsom mellan Östra Tyresö och Tyresö gymnasium samt till Skälsätra och Raksta.*
- 40. Kommunen inrättar en social investeringsfond. Finansieras initialt av AFA-medel.*

Ekonomisk redovisning

Besparingar

För att finansiera de förstärkningar, som vi anser nödvändiga för att höja kunskapsnivån, värna en omsorg för alla och minska barnfattigdomen har vi genomlyst verksamheten. Vi har kritiskt granskat verksamheten med mål att skapa en så effektiv och fokuserad verksamhet som möjligt. Vi föreslår ett antal besparingar, främst på central förvaltning, men dessa kommer inte räcka för att göra alla de reella satsningar som krävs. Vi ser därför, som tidigare konstaterat, också ett behov av att höja skatten med 15 öre. Det är i praktiken en återgång från den skattesänkning med 15 öre som drevs igenom av alliansen förra mandatperioden. Dessa 15 ören kommer att ge kommunen drygt 15 miljoner kronor som ska öronmärkas till förskolan och skolan. Vi kommer göra vårt yttersta för att se till att verksamheterna drivs effektivt och levererar en hög kvalitet. Därför kommer vi Socialdemokrater alltid vara beredda att vända på varje skattekrona.

Socialdemokraternas förslag:

41. Att förslaget till besparingar/intäktshöjningar/effektivitetshöjningar nedan om 38 510 000 antas av fullmäktige.
- Vårnadsbidrag avskaffas. Bidraget minskar jämställdheten och integrationen. Det motverkar arbetslinjen samtidigt som föräldraförsäkringen går att använda flexibelt för dem som vill vara hemma under barnets första år. Resurserna från vårnadsbidraget, och mer därtill, använder vi för att förstärka kvaliteten i förskolan. Beräknad besparing uppgår till 1 160 000 kronor.
 - Vindkraftverk. Då de prognoser och bedömningar som gjorts påvisar en stor besparingspotential, föreslår vi att kommunen i samverkan med Tyresö Bostäder investerar i ytterligare ett vindkraftverk. Det är i högsta grad rimligt då ett kraftverk endast täcker 22 % av energibehovet. Förstärkning: 1 800 000 kronor.
 - Lokalkostnader för kommunens centrala administration minskas. Jämfört med övriga Södertörnskommuner har Tyresö höga lokalkostnader för sin centrala förvaltning. Vi har tidigare uppmärksammat detta och vissa små insatser har då gjorts. Vi anser att det finns mycket mer att göra, exempelvis säga upp de lokaler kommunen hyr i Masten, då kommunen har andra tomma lokaler. Dessutom anser vi att kommunhusets ytor är för dåligt nyttjade. Här finns stora möjligheter att effektivisera. Total besparing: 2 000 000 kronor.

- Upphandlingen förbättras och samordnas. Sedan tidigare har en utredning visat på möjliga besparingar om uppemot 25 miljoner kronor för Tyresö om denna samordnas med övriga Södertörnskommuner. Efter långsiktigt arbete från vår sida har nu ett initiativ för samordnad upphandling mellan tre av kommunerna kommit till. Det är bra och möjliggör besparingar som vi nu räknar tillgodo i vårt budgetalternativ. Därtill vill vi genom ett sanktionssystem öka efterlevnaden i upphandling vilket ytterligare ökar möjligheterna till ekonomiska vinster. I en försiktig bedömning räknar vi med en möjlig besparing om 2 000 000 kronor.
- Informationsverksamheten minskas. Kommunen har under de senaste åren kraftigt ökat sin informationsverksamhet. Vi anser att de av kommunen betalda annonsbilagorna är tveksamma. Vi vill minska den verksamheten med 700 000 kronor.
- Minskade förvaltningsgemensamma kostnader. Som vi tidigare redovisat tror vi att det finns ett utrymme att slimma och spara i de centrala verksamheterna. Tidigare har förvaltningar redovisat de förvaltningsgemensamma kostnaderna. Nu är det i stället inkluderat i de olika anslagsområdena. För att frigöra mer resurser för verksamhetens kärna är vi övertygade om att det går att minska de gemensamma förvaltningskostnaderna. Sparbeting 3 000 000 kronor.
- Minskad ledningsfunktion. För en kommun av Tyresös storlek anser vi att ledningsgruppen borde kunna minskas. Vi anser också att det kan finnas en fara i att både ha centrala strategier och ansvariga enhetschefer, då detta kan leda till ett otydligt ledarskap och dubbla beslutsvägar. Besparing 3 000 000 kronor.
- Effektivitetsvinster, Individ- och familjeomsorg. Som vi tidigare nämnt finns det tydliga ekonomiska vinster att göra genom att behålla och bygga upp mer verksamhet inom kommunen istället för att som nu köpa dyra externa tjänster och placeringar. Bedömningen är att vissa av satsningarna inom IFO kommer leda till direkta besparingar i andra led av verksamheten, redan från första året. Total besparing 2 250 000 kronor.
- Anslaget till kommunledning/kommundirektörens förfogande minskas. Vi ser ett behov av ett utrymme för att möta oförutsedda kostnader. Samtidigt är vår erfarenhet av tidigare användning att det inte är så detta anslag används. Snarare handlar det om projekt som inte behandlas i den traditionella budgeten. Mer av dessa verksamheter bör dock behandlas där. En mindre summa bör dock kvarstå för att ha en beredskap för oförutsedda utgifter. Besparing 1 500 000 kronor.

- Höjda avgifter inom kommunstyrelseförvaltningens samt Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter. De verksamheter som här är avgiftsbelagda bör i princip vara finansierade via egenavgifter. Vi föreslår som en del av en avgiftsväxling ett steg åt det hållet. Principen om självfinansiering bör också gälla verksamheter som alkoholtillsyn. Det pågår ett arbete med riktprislista på SKL, men det hindrar inte att kommunen har en tillämpning vi ökar självfinansieringsgraden. I ett första steg föreslår vi en intäktsförstärkning på 4 300 000 kronor.
- Ändrad konkurrenspolicy. Vi föreslår i detta budgetalternativ en alternativ policy för konkurrensutsättning. Den borgerliga majoriteten förespråkar en massiv privatisering. Vi vill pröva konkurrensutsättning i de fall där det kan antas öka mångfalden och kvaliteten för brukarna. Vår policy kommer att föranleda färre konkurrensutsättningar än Moderaternas variant. Bara i majoritetens budgetförslag initieras ett flertal utredningar om ideologiskt drivna utredningar om konkurrensutsättningar. Dessa är inte gratis. Det innebär att vi i vårt budgetalternativ inte behöver lägga samma summa pengar på annonsering, upphandlingsverksamhet, förvaltningens arbete med kravspecifikationer samt verksamheternas omställningskostnader. Vi tror också att möjlighet att lägga egen regi anbud ökar besparingen ytterligare. Besparing 1 000 000 kronor.
- Ökad sponsring. Vi tror att det finns utrymme att utan att kvaliteten och integriteten i den kommunala verksamheten hotas öka sponsring av exempelvis park och fritidsverksamheterna. Ökad intäkt 500 000 kronor
- En effekt av de satsningar som görs inom förebyggande verksamhet och resursjobb är ett kraftigt minskat behov av försörjningsstöd. Besparing på 2 000 000 kronor. Dessa tillfaller den sociala investeringsfonden.

Sammanställning

Våra förslag till budgetändringar i förhållande till majoritetens förslag.

Reformer

Mindre klasser och mer kunskap	– 21 860 000 kr
Socioekonomiskt tillägg	– 2 000 000 kr
Förstärkt fritids	– 2 000 000 kr
Minska småbarnsgrupper i förskola & skola	– 14 300 000 kr
mindre skolklasser i tidiga skolår, höjd skolpeng	
Fler behöriga lärare	– 2 000 000 kr
Lönekompensation, grundskola	– 980 000 kr
Lönekompensation, förskola	– 500 000 kr
Hasselaföreningen	– 80 000 kr
Jobb & självförsörjande	– 1 500 000 kr
Resursjobb – se social investeringsfond	
Ungdomsanställningar – se social investeringsfond	
Sommarjobb	– 1 500 000 kr
Ingen ska behöva fara illa	– 5 440 000 kr
Individ- och Familjeomsorg, lönekompensation	– 140 000 kr
Föräldrautbildningar – egen regi	– 50 000 kr
Utöka mobila teamet, förskolan	– 1 000 000 kr
Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut	– 1 000 000 kr
Uppbyggnad stödboende för unga vuxna	– 1 000 000 kr
Snabbutreda familjer	– 1 000 000 kr
Familjerätt	– 250 000 kr
Mottagningsenheten	– 500 000 kr
Familjehemsvård	– 500 000 kr
Ordning och reda i äldreomsorgen	– 5 000 000 kr
Avgiftsfritt trygghetslarm	– 1 000 000 kr
Sänkning äldreomsorgstaxan	– 310 000 kr
Kvalitetssatsningar	– 3 400 000 kr
Lönekompensation	– 290 000 kr
Kultur och fritid för alla	– 1 240 000 kr
Sänkta avgifter fritidsklubbar	– 200 000 kr
Sänkta avgifter kulturskolan	– 300 000 kr
Nolltaxa lokaler, pensionärsorg	– 140 000 kr
Bibliotekets öppettider	– 350 000 kr
Brännpunkten	– 250 000 kr
Långsiktigt hållbar ekonomi	– 3 470 000 kr
Höjda investeringar/förstärkning av budget	– 3 470 000 kr
Total	– 38 510 000 kr

Finansiering

Återta skattesänkning, 15 öre	15 300 000 kr
Avskaffat vårdnadsbidrag	1 160 000 kr
Vindkraftverk	1 800 000 kr
Minskade lokalkostnader, central förvaltning	2 000 000 kr
Samordnad upphandling	2 000 000 kr
Minskad informationsbudget	700 000 kr
Besparingar central förvaltning	3 000 000 kr
Minskad ledningsgrupp	3 000 000 kr
IFO, minskade externa placeringar etc.	2 250 000 kr
Kommundirektörens förfogande	1 500 000 kr
Höjda avgifter MSU	4 300 000 kr
Konkurrenspolicy, egen regi anbud, återinföra LOU inom hemtjänst	1 000 000 kr
Ökad sponsring	500 000 kr
Total	38 510 000 kr

Resultat +/- 0 kr

Social investeringsfond

AFA-medel	7 500 000 kr
Försörjningsstöd, minskat behov	2 000 000 kr
Statliga anställningsstöd	2 000 000 kr
Resursjobb (år 1)	- 7 500 000 kr
Ungdomsanställningar	- 1 750 000 kr
Total	2 250 000 kr

Verksamhetsområden

I vårt budgetalternativ har vi beskrivit den politiska inriktningen av respektive verksamhetsområde. Nedanstående punkter avser att tydliggöra verksamhetens inriktning.

Verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg

- Barngrupperna i förskolan minskas och personaltätheten stärks. Tyresö ska införa riktlinjer för hur stora barngrupperna maximalt ska vara.
- Det ska finnas en mångfald bland de som jobbar i förskolan, och alla ska vara adekvat utbildade, som förskollärare eller barnskötare.
- Förskolan ska vara en giftfri miljö och i högre grad erbjuda ekologisk och närproducerad mat.

Verksamhetsområde 2: Grundskola, inklusive särskola och fritidshem

- Minskade klasstorlekar, högre lärartäthet. Tiden till undervisning och stöd för varje barn ska öka – därför vill vi minska klasserna med fem elever från förskoleklass fram till tredje klass. Mer tid med läraren för att kunna ge individuellt anpassat stöd så att alla elever ska lära sig läsa och skriva.
- Alla som lämnar grundskolan ska vara behöriga till gymnasiet.
- Utvärdera "En skola för var och en" för att säkerställa att alla elever verkligen får det stöd de har rätt till. Inkludering får inte bli exkludering.
- Lärarna och rektorerna ska få mer tid till undervisning och pedagogiskt utvecklingsarbete.
- Avskaffa hyressättningssystemet som gör att skolorna måste välja mellan lokaler och pedagogiskt stöd.

Verksamhetsområde 3: Fritidsgårdar

- Tillgången till fritidsgårdsverksamhet i Tyresös alla kommunalar ska stärkas.
- Avgifterna för fritidsklubbarna ska sänkas.

Verksamhetsområde 4: Individ- och familjeomsorg

- Stärk det förebyggande arbetet med fokus på barn och ungdomar.
- Stödet till kvinnojouren ska stärkas.
- Inga barn ska vräkas i Tyresö.

Verksamhetsområde 5: Omsorg om personer med funktionsnedsättning

- Förvaltningen ska utreda och åtgärda de hinder för personer med funktionsnedsättningar i samtliga kommunens lokaler och dess närmiljö.

- Jobba aktivt för att fler funktionsnedsatta får anställning i kommunen.
- Arbeta för att förstärka kompetensen kring funktionsnedsatta inom kommunens verksamhet.

Verksamhetsområde 6: Äldreomsorg

- Äldreomsorgsavgiften sänks – trygghetslarm ska vara avgiftsfritt. Folkomröstningens resultat ska respekteras. Ingen tvingas avstå från tjänster pga. för hög kostnad.
- Platser i särskilt boende tillförs som motsvarar behovet.
- Stärka kvaliteten i äldreomsorgen istället för att tvinga fram fler privatiseringar.
- Införa en vikariepool i hemtjänsten och utarbeta en strategi för att minska antalet olika personer som den äldre behöver möta i samband med omsorgsinsatser.

Verksamhetsområde 7: Gymnasieskola

- Skapa ett attraktivt Campus Tyresö där ett nytt Tyresö gymnasium och C3L finns i kreativ samverkan med högskola, näringsliv och övrig arbetsmarknad.
- Erbjud elever som behöver det ett sommargymnasium
- Vi vill utöka Tyresö Gymnasium med en fotbollsprofil.
- Alla elever som lämnar gymnasiesärskolan som kan och vill ska få arbete/arbetspraktik.

Verksamhetsområde 8: Vuxenutbildning

- Aktiv uppsökning av de som inte har en gymnasieutbildning
- Samtliga av de studerande som slutfört grundläggande och gymnasiala kurser når gymnasiekompetens.
- Utbildningskontrakt för de under 25 år, där arbete och studier kombineras enligt "Västeråsmodellen".

Verksamhetsområde 9: Arbetscentrum

- Ingen som kan arbeta ska tvingas gå på försörjningsstöd. Inför resursjobb, som ger kvalitetshöjningar i den ordinarie verksamheten
- Ungdomsarbetslösheten ska inte vara högre än arbetslösheten för andra grupper.
- Alla ungdomar som är 16-17 år erbjuds sommarjobb enligt "Nynäshamnsmodellen".

Verksamhetsområde 10: Bibliotek, kultur och fritid

- Utredda behovet av idrotts- och kulturanläggningar.
- Inför noll-taxa för pensionärsorganisationer för lokalhyra dagtid.
- Förbättra möjligheterna för ideella organisationer, som Brännpunkten, att arbeta med hälsofrämjandearbete för barn och unga.
- Sänk avgifterna till kulturskolan för att möjliggöra för fler barn att delta.

Verksamhetsområde 11: Plan och exploatering

- Påbörja byggandet av minst 500 nya hyresrätter mellan 2014 och 2018.
- Kommunen ska bidra till mångfald på bostadsmarknaden genom att det i nyttillkommande bostadsbyggande finns vardera minst 30 % hyresrätter och bostadsrätter/ägenderätter
- Utarbeta en plan för strategiska markförvärv i centrumnära områden.
- Ta hänsyn till naturområden och den biologiska mångfalden i planarbetena.

Verksamhetsområde 12: Vaghållning och park

- Den del som berör vaghållning ska göras om till resultatenhet inom samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Promenadstråken i kommunen ska få ett betydande tillskott av parksoffor, och öka belysningen i otrygga vägområden.
- Kommunen ska fullfölja arbetet med säkra skolvägar.

Verksamhetsområde 13: Miljö och trafik

- Skärpa miljökrav i upphandlingar.
- Bli en Fairtrade-kommun, sätta upp utsläppsmål.
- Verka för förbättrad kollektivtrafik genom ökad turtäthet och bättre tvärförbindelser. Tyresö ska kräva snabbussar in till Stockholm city genom så kallade BRT-lösningar (Bus Rapid Transit).
- Kommunen ska bara köpa el från förnyelsebara energikällor. Successivt ska vi förse kommunala fastigheter med solceller, värmepumpar eller bergvärme.
- Förbättra möjligheterna att cykelpendla i Tyresö.

Verksamhetsområde 14: Vatten & avlopp

- Att kommunen genom Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund genomför en inventering av de avlopp på enskilda fastigheter som inte inom en snar framtid kommer att kopplas till Tyresös kommunala VA-nät.

Verksamhetsområde 15: Renhållning

- Kräva tätare tömning och insatser mot nedskräpning vid uppsamlingsställen.
- Åtgärder ska vidtas för att minimera störningen från masshanteringsanläggningen i Hanviken.
- Ansluta även flerfamiljshusen till matavfallsinsamlingen.

Verksamhetsområde 16: Bygglovsverksamhet

- Verksamheten ska uppnå i princip full avgiftsfinansiering i den del som kan avgiftsfinansieras.

Verksamhetsområde 17: Näringsliv

- Vi vill etablera en lokal företagshub där företagare kan få stöd och utvecklas genom varandra, bland annat med stöd av kommunens företagslots.
- Samverkan mellan kommun, skolor, arbetsförmedling och företag ska öka
- Sociala företag ska uppmuntras och ges det stöd som behövs.

Verksamhetsområde 18: Gemensam verksamhet

- För att möjliggöra var och ens möjlighet till utveckling i sitt arbete utarbetas tydliga lönesystem med individuell lönesättning och som motverkar ojämställdhet, diskriminering och godtycklighet.
- Heltidstjänster ska erbjudas till alla som önskar. Kommunen bör tillämpa tillsvidareanställningar och minimera vikariat. Vi ska inte ha några delade turer eller s.k. sms-anställningar.
- Kommunen ska erbjuda goda arbetsvillkor i en kreativ och positiv arbetsmiljö, som präglas av lyhördhet och öppenhet.
- Analysera orsakerna och utarbeta en åtgärdsplan mot sjukfrånvaro.

Verksamhetsområde 19: Kommunalförbund

- Undersöka möjligheterna för utökat samarbete gällande till exempel alkoholhandläggning och IT.

Verksamhetsområde 20: Politisk verksamhet

- Införa en lyssnargaranti gentemot medborgarna, samt praktikveckor i den kommunala verksamheten.
- För att höja valdeltagandet bör till exempel metoden med mobila vallokaler testas i områden med lågt valdeltagande.
- Öppna nämndsammanträden i enlighet med våra tidigare förslag.

Verksamhetsområde 21: Tyresö Bostäder AB

- Som ägare i Tyresö Bostäder ge direktiv om att inga ombildningar kommer att genomföras.
- I samverkan med Tyresö bostäder och andra bostadsföretag/föreningar rusta upp nedslitna miljöer i anslutning till bostadsområden.

Verksamhetsområde 22: Tyresö Näringslivsaktiebolag

-

Investeringsprogram och upplåning

Investeringsprogrammet som ligger är omfattande och förhållandevis svårgenomträngligt. Enligt investeringsbilagan framgår inte kostnaden för vart och ett av objekten, varför det är i princip omöjligt för oss i oppositionen med den tid som vi har fått till vårt förfogande att göra de prioriteringar som är nödvändiga. Vi är dock oroade över takten och att lånebehoven stiger kraftigt under de närmsta åren. Vi ser också ett problem i få en helhetsbild, när tendensen alltmer går mot att budgetarbetet aldrig avslutas. Trots beslutade budgetar görs nya investeringsbeslut återkommande under året, vilket gör att helhetsbilden är svår att överblicka.

Vi är oroade över att den Moderatledda alliansen har svårt att prioritera eller avstyra alltför kostsamma projekt. Den ekonomiska kontrollen verkar ibland i princip obefintlig, och nya investeringsprojekt initieras utan tillräckliga underlag. Med de underlag som vi fått tillgång till är det inte möjligt att ställa oss bakom den föreslagna investeringsplaneringen för perioden 2015-2018. Sannolikt är kostnaderna för gymnasium, ishall och äldreboende betydligt större än vad som tas upp. Det kommer tvinga oss att göra hårda prioriteringar för att inte tvingas spräcka ramarna. Vi vill inte utfästa löften som vi inte sedan kan leverera. Därför kan vi inte säga ja till den föreslagna investeringsplanen.

Vi har en högre ambition när det gäller miljövänlig energianvändning än alliansen. Vi föreslår vi att kommunen i samverkan med Tyresö Bostäder investerar i ytterligare ett vindkraftverk väl medvetna om att det är en ökad, men nödvändig, framtidsinvestering.

Vid ett maktskifte i kommunen kommer vi göra en översyn över kommunens totala investeringar för att öppet redovisa de reella kostnaderna för föreslagna projekt. Först därefter är det möjligt att göra en seriös bedömning av hur de framtida investering behoven ska prioriteras.